II

(Säädökset, joita ei tarvitse julkaista)

NEUVOSTO

NEUVOSTON SUOSITUS,
annettu 12 päivänä heinäkuuta 1999,
jäsenvaltioiden ja yhteisön talouspolitiikan laajoiksi suuntaviivoiksi

(1999/570/EY)

EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO, joka

ottaa huomioon Euroopan yhteisön perustamissopimuksen ja erityisesti sen 99 artiklan 2 kohdan,

ottaa huomioon komission suosituksen,

ottaa huomioon Cardiffissa 15—16 päivänä kesäkuuta 1998 kokoontuneen Eurooppa-neuvoston päätelmät,

sekä katsoo, että Euroopan parlamentti on hyväksynyt päätöslauselman komission suosituksesta,

SUOSITTELEE SEURAAVAA:

Sisällys

I. YLEISET TALOUSPOLITIIKAN SUUNTAVIIVAT ... 36

1. Päätavoitteena vahva, kestävä kasvu ja työllisyys ... 36

1.1. Euron käyttöönotto ... 36

1.2. Taloudellinen tilanne ja työllisyys ... 36

1.3. Kestävään kasvuun ja työllisyyteen tähtäävä talouspolitiikan strategia: Kohti eurooppalaista työllisyyssopimusta ... 38

2. Kasvuun ja vakauteen tähtäävä talouspolitiikka ... 40

2.1. Euroalueen talouspolitiikka ... 40

2.2. Talouspolitiikka euroalueen ulkopuolisissa jäsenvaltioissa ... 42

2.3. Vahva ja tehokas julkinen talous ... 43

2.4. Tavoitteita tukeva palkkakehitys ... 45

3. Laaja-alaiset ja koordinoidut talousuudistukset ... 47

3.1. Tehokkaat hyödykemarkkinat (tavarat ja palvelut) ... 48

3.2. Yhtenäiset ja laajapohjaiset pääomamarkkinat ... 48

3.3. Toimiva työmarkkinat ... 49

II. MAAKOHTAISET TALOUSPOLITIIKAN SUUNTAVIIVAT ... 50

1. Belgia ... 50

2. Tanska ... 50

3. Saksa ... 51

4. Kreikka ... 52

5. Espanja ... 53

6. Ranska ... 53

7. Irlanti ... 54

8. Italia ... 55

9. Luxemburg ... 56

10. Alankomaat ... 57

11. Itävalta ... 57

12. Portugali ... 58

13. Suomi ... 59

14. Ruotsi ... 60

15. Yhdistynyt kuningaskunta ... 60

I. YLEISET TALOUSPOLITIIKAN SUUNTAVIIVAT

1. **Päätavoitteena vahva, kestävä kasvu ja työllisyys**

1.1. *Euron käyttöönotto*

Euron onnistunut käyttöönotto 1. tammikuuta 1999 oli virstanpylväs Euroopan yhdentymisen historiassa. Euro edustaa ennenkokematonta taloudellisen ja poliittisen yhteistyön huipentumaa. Yhteistyön tiivistyminen on vaikuttanut merkittävästi unionin vakauteen ja mahdollisuuksiin vaurastua. Euron käyttöönotto edistää varmasti tehokkaasti yhä tiiviistyvää yhdentymistä ja vahvistaa unionin asemaa maailmantaloudessa.

Samalla euron käyttöönotto korostaa edessä olevia haasteita. Muiden jäsenvaltioiden talouskehityksellä ja -politiikalla on oleva entistä tuntuvampi vaikutus kunkin euromaan taloudellisiin ja sosiaalisiin olosuhteisiin. Talous- ja rahaliiton kestävä onnistuminen edellyttää kurinalaisuutta kaikilta talouspoliittisilta vaikuttajilta, mukaan lukien työmarkkinaosapuolet, sekä hyvin toimivia työ-, hyödyke- ja pääomamarkkinoita, talouspolitiikkojen perusteellisempaa ja asianmukaista koordinointia ja jatkuvaa ja hedelmällistä vuoropuhelua neuvoston ja Euroopan keskuspankin välillä.

Uusilla institutionaalisilla puitteilla, talouspolitiikan eri toimijoille annetuilla selvillä toimivaltuuksilla ja tehokkaammilla valvonta- ja koordinaatiovälineillä on huolehdittu siitä, että talouspolitiikan harjoittamisella EU-maissa on mahdollista saavuttaa huomattavaa hyötyä kestävästi suuremman talouskasvun ja korkeamman työllisyyden muodossa. Tämän mahdollisuuden toteutuminen ei kuitenkaan ole varmaa. Onnistumiseen vaikuttaa olennaisesti se, että kasvuun ja vakauteen tähtäävän talouspolitiikan ja järkevän rakennepolitiikan toisiaan vahvistavia vaikutuksia hyödynnetään maksimaalisesti määrätietoisella ja koordinoidulla tavalla sekä EU:n että jäsenvaltioiden tasolla. Terveen talouspolitiikan avulla EU:n jäsenvaltiot auttavat puolestaan myös maailmanlaajuisten talousongelmien ratkaisemisessa.

Euron käyttöönoton ja yhtenäismarkkinoiden toteutumisen myötä on luotu yksi maailman suurimmista talousalueista. Tämä merkitsee yhteisölle maailmanlaajuista vastuuta sekä tarvetta puhua yhdellä äänellä ja olla tehokkaasti edustettuna nimenomaan EMU:n kannalta merkittävissä asioissa. Unionilla on kaksitahoinen tehtävä:

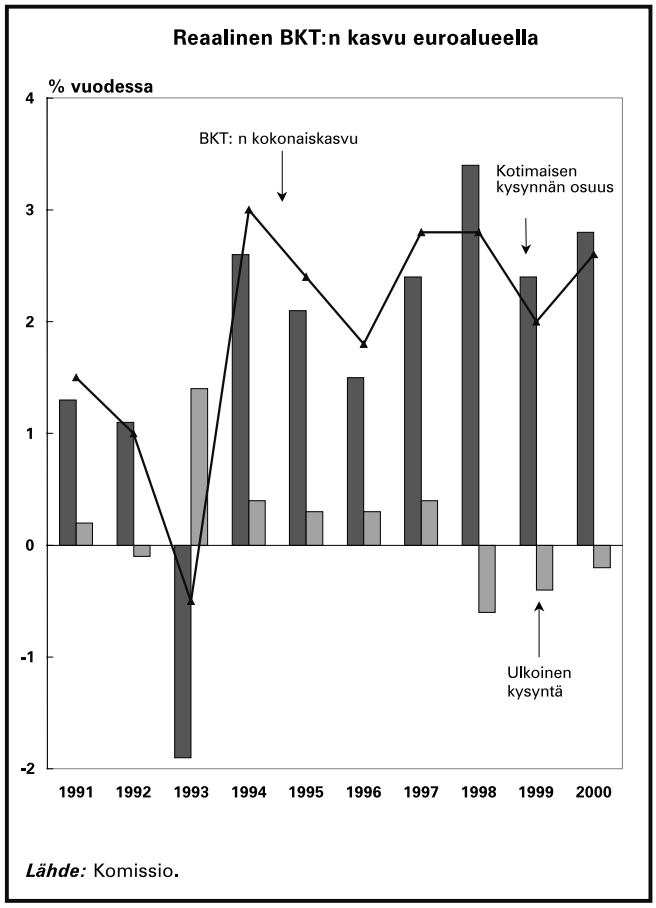
i) osallistua toimivaan vuoropuheluun tärkeimpien kauppakumppaneidensa kanssa terveen talouspolitiikan edistämiseksi kaikilla tärkeimmillä valuutta-alueilla ja siten vaikuttaa kansainvälisen valuuttajärjestelmän kurssien vakauteen, ja

ii) auttaa varmistamaan, että kansainvälisen rahoitus- ja valuuttajärjestelmän kokonaisrakenne mukautetaan rahoitusmarkkinoiden globalisoitumiseen mm. edistämällä kansainvälisen valuuttajärjestelmän institutionaalisten ratkaisujen kehittämistä, avoimuuden lisäämistä ja parempia menettelytapoja, rahoitussektorin valvonnan vahvistamista, asianmukaisessa ja hyvässä järjestyksessä etenevää rahoitusmarkkinoiden vapauttamista ja kehittämistä yhteistyössä yksityisen sektorin kanssa hoidettavia kriisinhallintamekanismeja.

1.2. *Taloudellinen tilanne ja työllisyys*

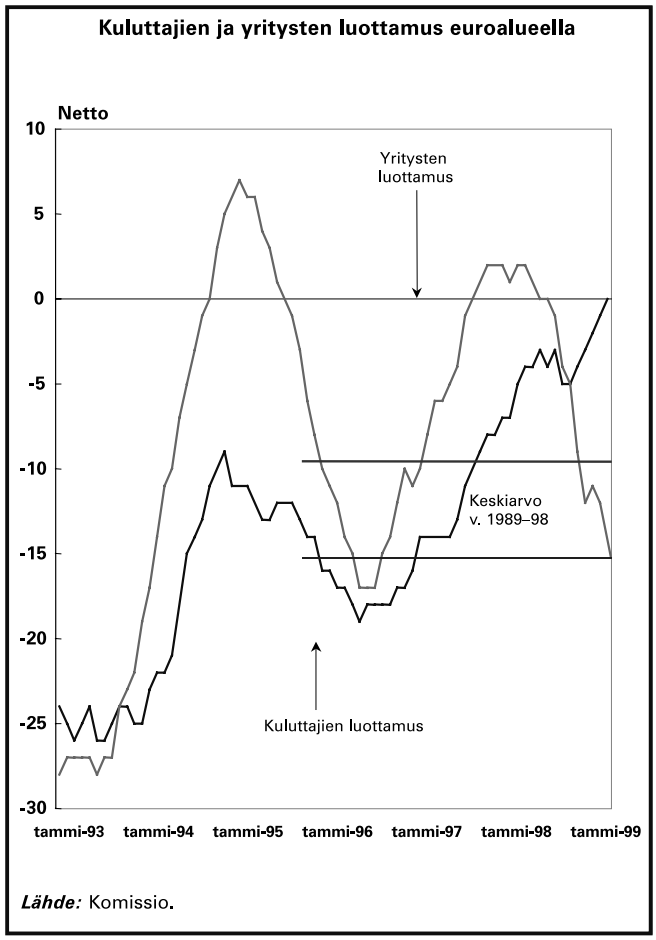
Kesän 1998 jälkeen, jolloin edelliset talouspolitiikan laajat suuntaviivat annettiin, EU:n taloudellinen elpyminen on hidastunut. Tämä johtuu pääasiassa maailmantalouden jyrkän heikentymisen suorista ja epäsuorista vaikutuksista vientiin ja investointitoimintaan EU:ssa. Vaikka vielä on joitakin kasvua mahdollisesti hidastavia riskejä, talouden vahvojen perustekijöiden, ulkoisen taloudellisen ympäristön hienoisen paranemisen ja luottamusta vahvistavan talouspolitiikan ansiosta taloudellisen toimeliaisuuden odotetaan piristyvän uudestaan. EKP:n äskeinen, euroalueen hintavakauteen tähtäävän rahapoliittisen strategiansa yhteydessä toteuttama koronalennus auttaa hyödynnettäessä edelleen euroalueen huomattavaa kasvupotentiaalia.

Uusia työpaikkoja on syntynyt huomattavasti nopeampaan tahtiin kahden viime vuoden aikana, ja vuoden 1998 lopulla EU:n työttömyysaste laski alle 10 prosentin ensimmäisen kerran vuoden 1992 jälkeen. Työllisyyden kasvun odotetaan jatkuvan maltillisena, mikä tarkoittaa sitä, että työttömyys vähenee edelleen, joskin vähitellen.

EU:n työllisyysaste, joka oli noin 61 prosenttia vuonna 1998, on kuitenkin alhainen niin historiallisesti kuin kansainvälisestikin tarkasteltuna. Selvästi korkeamman työllisyysasteen ja alhaisemman työttömyyden saavuttaminen keskipitkällä aikavälillä auttaisi parantamaan elintasoa huomattavasti, mikä edistäisi julkisen talouden kestävyyttä ja vahvistaisi yhteiskunnallista yhteenkuuluvuutta. EU:n yleisiin työllisyyslukuihin kätkeytyy kuitenkin tärkeitä maakohtaisia eroja. Maat, jotka ovat ehtineet pisimmälle rakenneuudistuksissa ja samalla harjoittaneet kasvuun ja vakauteen tähtäävää talouspolitiikkaa, ovat onnistuneet parantamaan työllisyyttä ja lisäämään talouskasvua eniten viime vuosina.

Kasvua suosivien taloudellisten edellytysten ja nopean tuotantokapasiteetin nopean lisäyksen pitäisi luoda pohja voimakkaalle talouskasvulle ja korkealle työllisyysasteelle. Onkin tärkeää, että tällä hetkellä vallitsevaa, investoinneille suotuisaa tilannetta eli hyvää kannattavuutta ja alhaista korkoatasoa hyödynnetään mahdollisimman paljon. Lisäksi on aktiivisesti pyrittävä toteuttamaan Euroopanlaajuisia liikenne-, energia- ja televiestintäinfrastruktuureja. Infrastruktuuriin, tietoon ja ammattitaitoon tehtäviä investointeja on myös lisättävä, jotta voidaan nopeuttaa huipputeknologiaan perustuvien, korkeaa ammattitaitoa vaativien ja palveluihin perustuvien talouselämän alojen kehitystä. Jäsenvaltioiden ja yhteisön rahoitusvälineillä ja EIP:llä on edelleenkin oltava tässä keskeinen asema. Julkisen ja yksityisen sektorin kumppanuuden tarjoamia mahdollisuuksia olisi tutkittava.

1.3. *Kestävään kasvuun ja työllisyyteen tähtäävä talouspolitiikan strategia: kohti Euroopan työllisyyssopimusta*

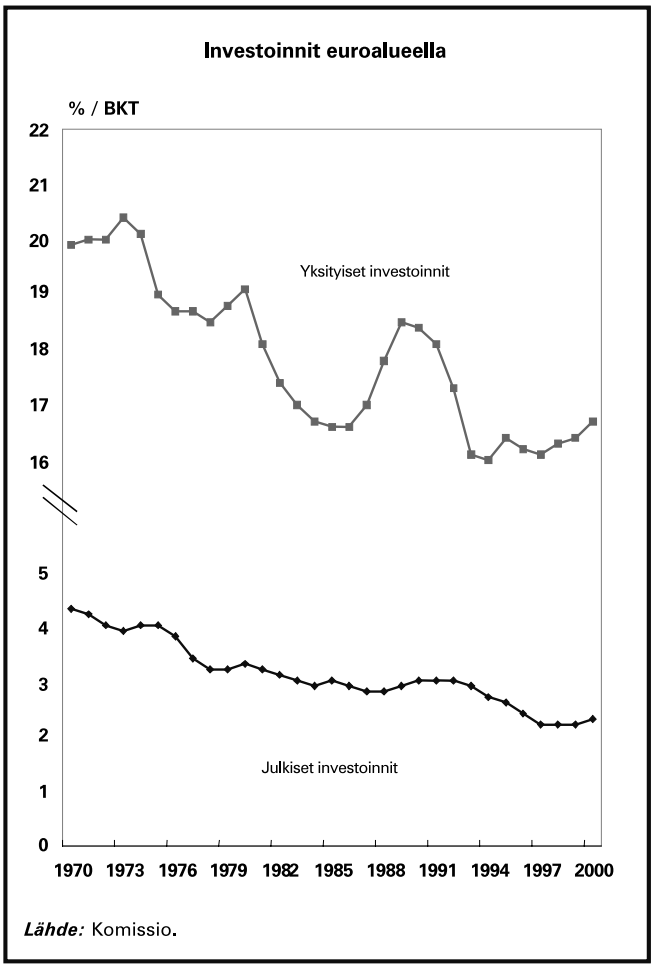
Työllisyyden kohentaminen on Euroopassa talouspolitiikan keskeinen haaste. Euron onnistunut käyttöönotto ja hyvin toimiva talous- ja rahaliitto luovat tälle suotuisat puitteet. Edellytysten luominen voimakkaalle ja kestävälle kasvulle ja työllisyydelle, mikä on ensisijaisesti jäsenvaltioiden tehtävä, vaatii kuitenkin kattavaa ja yhtenäistä strategiaa, joka koostuu seuraavasta kolmesta toisiaan vahvistavasta päätekijästä:

i) terveestä talouspolitiikasta, joka suosii kasvua, työllisyyttä ja hintavakautta ja perustuu vakaus- ja kasvusopimuksen noudattamiseen sekä asianmukaiseen palkkakehitykseen;

ii) työmarkkinoiden yleisen toiminnan parantamisesta ja erityisesti työllistyvyyden, yrittäjyyden, sopeutumiskyvyn ja yhtäläisten mahdollisuuksien edistämisestä toteuttamalla työllisyyspolitiikan suuntaviivat vakaasti, viivytyksettä ja avoimesti sekä yksittäisten jäsenvaltioiden olosuhteet huomioon ottaen; ja

iii) taloudellisista uudistuksista, jotka parantavat hyödyke-, palvelu- ja pääomamarkkinoiden tehokkuutta ja joustavuutta, vahvistavat yksityisen sektorin luottamusta, hyödyttävät kuluttajia ja suosivat ympäristön kannalta kestävää kasvua, mukaan lukien yhtenäismarkkinoiden tiivis seuranta, tiukka kilpailupolitiikka, sääntelyjärjestelmien muuttaminen sekä verotus- ja etuusjärjestelmien tehostaminen. Koska talousuudistukset voivat vaatia sopeutumiskustannuksia, uudistusohjelmassa olisi pyrittävä sovittamaan yhteen tehokkuus- ja oikeudenmukaisuusnäkökohdat.

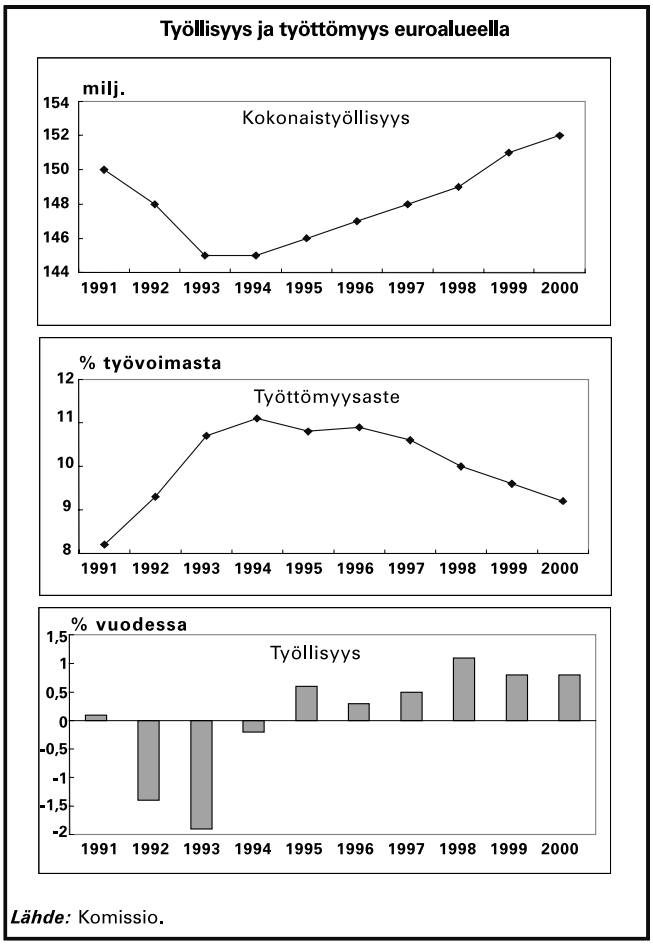
Nämä kolme päätekijää näkyvät Euroopan työllisyyssopimuksen kolmessa pilarissa.

Tämän strategian toteuttaminen on olennaisen tärkeää itseään ylläpitävän, investointien tukeman kasvun saavuttamiseksi inflaatiota kiihdyttämättä keskipitkällä ja pitkällä aikavälillä. Siksi kaikkien talouspolitiikan toimijoiden niin kansallisella kuin Euroopan tasolla on tehtäviensä mukaisesti tuettava julkisen talouden vakautta, vakauteen tähtäävää rahapolitiikkaa, tavoitteita tukevaa palkkakehitystä sekä talousuudistuksia.

Kaikkia osapuolia kehotetaan jatkamaan hedelmällistä makrotaloudellista vuoropuhelua vastaten omista tehtävistään ja itsenäisyytensä säilyttäen myönteisen synergian aikaansaamiseksi. Tähän kuuluu myös Wienin Eurooppa-neuvoston edellyttämä synergian lisääminen talouspolitiikan laajojen suuntaviivojen ja työllisyyspolitiikan suuntaviivojen välillä. Talouspoliittista vuoropuhelua on lisättävä keskinäisen luottamuksen pohjalta kansallisella ja Euroopan tasolla. Erityisesti on tehostettava toiminnan koordinaatiota neuvostossa sekä vahvistettava komission, neuvoston, EKP:n ja työmarkkinaosapuolten välistä vuoropuhelua. Tehokkuuden takaamiseksi vuoropuhelu olisi jäsenneltävä asianmukaisesti ja sen olisi perustuttava kattaviin tietoihin.

Näin ollen Euroopan työllisyyssopimuksessa olisi määriteltävä se prosessi, jossa kaikki talouspolitiikan toimijat käyvät vuoropuhelua, jonka avulla saavutetaan EU:n tärkein tavoite talous- ja sosiaalipolitiikan alalla eli korkea työllisyys vahvan ja kestävän keskipitkän aikavälin kasvun vallitessa.

Lähde: Komissio.

Perustamissopimuksen 99 artiklan mukaan talouspolitiikan laajat suuntaviivat muodostavat talouspolitiikkojen yhteensovittamisen perustan. Vuoden 1999 talouspolitiikan laajat suuntaviivat sisältävät yleiset ja maakohtaiset suuntaviivat, jotka ovat yhtä tärkeitä. Yleisissä, kaikkia jäsenvaltioita koskevissa suuntaviivoissa esitetään miten talouspolitiikkaa tulisi linjata. Näissä laajemmissa puitteissa pyritään maakohtaisilla suuntaviivoilla nimeämään kunkin jäsenvaltion talouspolitiikan tärkeimmät tavoitteet maan omista lähtökohdista. Tässä yhteydessä on huomattava, että jäsenvaltiot juuri tarkistavat kansallisia työllisyyttä koskevia toimintaohjelmiaan siten, että niissä huomioidaan vuoden 1999 työllisyyspolitiikan suuntaviivat. Siksi maakohtaiset suuntaviivat täydentävät työmarkkinakysymyksissä vuoden 1999 työllisyyspolitiikan suuntaviivoja ja vahvistavat tarkistettujen kansallisten toimintaohjelmien toteuttamista. Vuoden 1999 talouspolitiikan laajojen suuntaviivojen perustana on jäsenvaltioiden ja EU:n taloudellinen tilanne ja talouden näkymät sellaisina kuin ne olivat komission kevään 1999 talousennusteessa. Vaikka selkeästi odotetusta poikkeava talouden kehitys ei muuttaisi suuntaviivoissa esitetyn strategian periaatteita, se saattaisi kuitenkin vaatia talouspolitiikan lähtökohtien tarkistusta.

2. **Kasvuun ja vakauteen tähtäävä talouspolitiikka**

2.1. *Euroalueen talouspolitiikka*

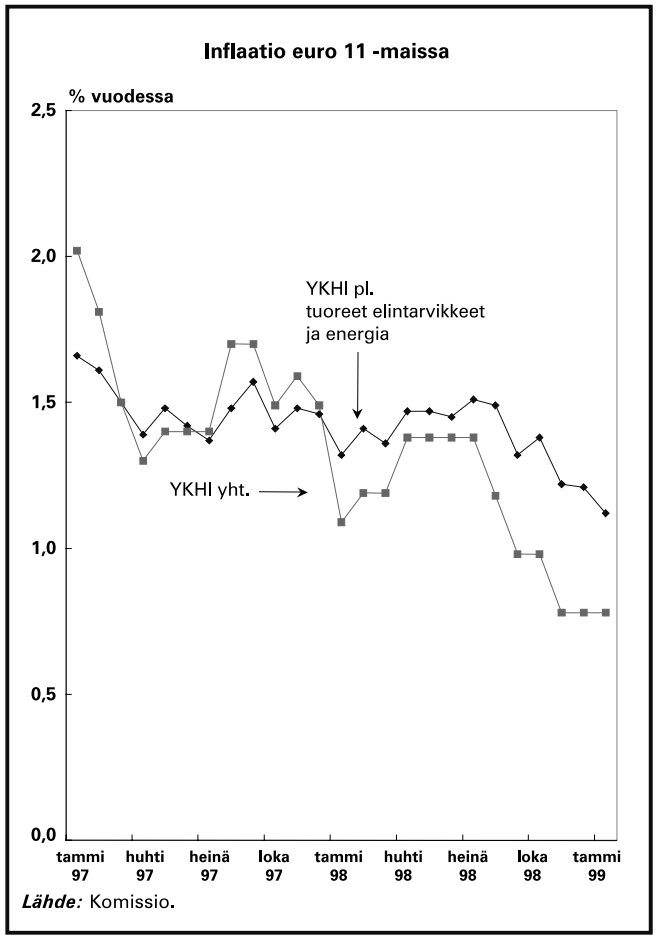
Kasvua, työllisyyttä ja vakautta tukevaan euroalueen talouspolitiikkaan olisi kuuluttava:

i) kestävä pyrkimys saada julkinen talous kestävästi lähelle tasapainoa tai ylijäämäiseksi keskipitkällä aikavälillä siten, että jäsenvaltiot toteuttavat vakausohjelmiansa täysipainoisesti ja määrätietoisesti (ks. 2.3 luku);

ii) rahapolitiikka, jonka tavoitteena on hintatason vakauden ylläpitäminen perustamissopimuksen mukaisesti;

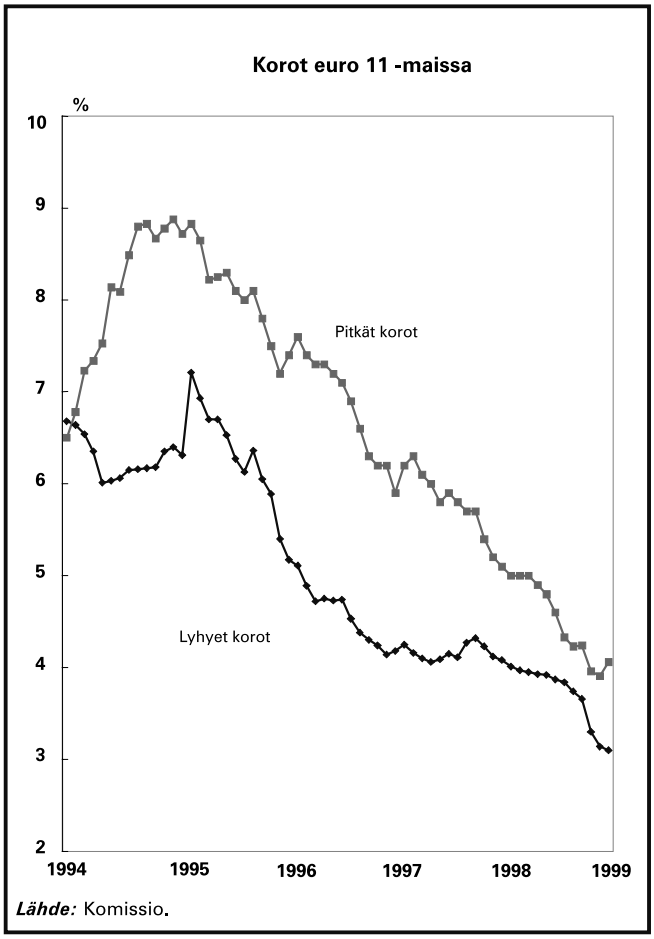
iii) työmarkkinaosapuolten jatkuva vastuuntuntoinen toiminta, jolla tuetaan hintatason vakauden ja työpaikkojen luomisen kanssa johdonmukaista palkkakehitystä (ks. 2.4 luku); ja

iv) jäsenvaltioiden sitoutuminen jatkamaan välittömiä, yhtenäisiä ja kattavia talousuudistuksia, joiden tavoitteena on parantaa hyödyke-, pääoma- ja työmarkkinoiden sopeutumiskykyä ja tehokkuutta (ks. 3 luku).

Vallitsevissa taloudellisissa olosuhteissa, joille on useissa jäsenvaltioissa ominaista huomattava kapasiteetin vajaakäyttö hyödyke- ja työmarkkinoilla, inflaatiopaineet jatkuvasti alhaisina pitävät hallitusten ja työmarkkinaosapuolten konkreettiset toimet edistävät sitä, että rahapolitiikassa voidaan edelleen pyrkiä ensisijaiseen hintatason vakauden ylläpitämistavoitteeseen, ja tästä riippumatta edistää sellaisen ympäristön syntymistä, jolla tuetaan yhteisön yleistä talouspolitiikkaa.

Nykytilanteessa tarkoituksenmukaisen talouspolitiikan toteuttaminen on euroalueen koetinkivi.

Tehokkaalle koordinoinnille on luotu puitteet varsinkin perustamalla Euro 11 -ryhmä, mutta menettelyistä on vielä saatava kokemuksia. Tähän liittyen ja täysin vakaus- ja kasvusopimuksen määräyksien mukaisesti tarkastellaan säännöllisesti talous- ja budjettitilannetta euroalueen politiikan keinojen arvioimiseksi.

Talouden hankalasta nykytilasta selviämiseksi on olennaisen tärkeää aloittaa avoin vuoropuhelu kaikkien talouspolitiikan osapuolten kesken ja tarpeen mukaan myös Euroopan työmarkkinaosapuolten kanssa erityisesti Euroopan työllisyyssopimuksen puitteissa tietojen ja kannanottojen vaihtamiseksi talouspolitiikkaa koskevista kysymyksistä ja keskinäisen luottamuksen luomiseksi talouspolitiikan toimijoiden kykyyn täyttää omat sitoumuksensa. Makrotaloudellisella vuoropuhelulla, joka on yksi Euroopan työllisyyssopimuksen avaintekijöistä, voitaisiin edistää talouspolitiikkojen kitkatonta vuorovaikutusta.

2.2. *Talouspolitiikka euroalueen ulkopuolisissa jäsenvaltioissa*

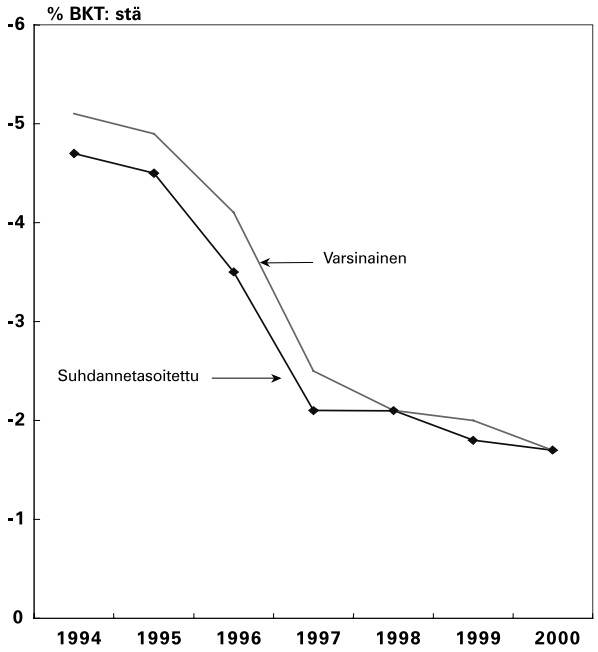
Euroalueeseen osallistumattomilla jäsenvaltioilla on euroalueen jäsenvaltioista poikkeavat talouspoliittiset haasteet, koska ne ovat itse vastuussa omasta raha- ja valuuttakurssipolitiikastaan. Useimmat vakaus- ja kasvusopimuksen määräykset kuitenkin koskevat niitä. Euroalueen ulkopuolisten jäsenvaltioiden on myös harjoitettava vakauteen tähtäävää talouspolitiikkaa, jonka tavoitteena on kestävä kasvu ja työllisyyden edistäminen. Niiden tulee lisäksi raha- ja finanssipolitiikalla ylläpitää ja tarvittaessa edistää hintatason vakautta ja julkisen talouden rahoitusaseman kestävyyttä. Tästä olisi apua myös maiden valmistautumisessa euron käyttöönottoon.

Niissä kahdessa jäsenvaltiossa, joiden valuutat ovat mukana ERM 2 -järjestelmässä, on valuuttakurssisitoumusten noudattamiseksi keskityttävä edelleen vakaan raha- ja finanssipolitiikan ylläpitämiseen. Niissä kahdessa jäsenvaltiossa, joilla on suora inflaatiotavoite, raha- ja finanssipolitiikkaa on harjoitettava kyseisen tavoitteen mukaisesti, jolloin luodaan edellytykset valuuttakurssivakaudelle. Kaikkien euroalueen ulkopuolisten jäsenvaltioiden olisi siis edelleen toteutettava tinkimättömästi lähentymisohjelmiaan.

2.3. *Vakaa ja tehokas julkinen talous*

Julkisyhteisöjen alijäämien supistamisessa edistyttiin huomattavasti vuosina 1996 ja 1997. Vuonna 1998 julkisen talouden vakauttaminen oli kuitenkin yleisesti ottaen vaatimatonta, vaikka taloudellinen toiminta yleisesti ottaen kasvoi voimakkaasti, eikä useimpien jäsenvaltioiden julkisen talouden rahoitusasema vielä ollut vakaus- ja kasvusopimuksen keskipitkän ajan tavoitteen mukainen.

Varsinainen ja suhdannetasoitettu julkisen talouden nettoluotonotto euro 11 -maissa

Lähde: Komissio.

Julkisen talouden vakauttamista on siis jatkettava. Niin luodaan tarpeellista liikkumavaraa epäsuotuisan suhdannekehityksen varalta. Jäsenvaltioiden olisi lisäksi pyrittävä vähentämään julkisen talouden haavoittuvuutta korkotason nousun varalta, tekemään julkisista menoista ja verotuksesta kasvua ja työllisyyden lisäämistä suosivampia sekä valmistautumaan väestön ikääntymisestä aiheutuviin pidemmän aikavälin budjettihaasteisiin.

Kaikki jäsenvaltiot ovat laatineet vakaus- ja kasvusopimuksen puitteissa vakaus- tai lähentymisohjelmat, joissa määriteltiin keskipitkän aikavälin tavoite rahoitusasemalle, joka on lähellä tasapainoa tai ylijäämäinen, ja tämän tavoitteen saavuttamisen edellyttämät sopeuttamisurat. Neuvosto oli perehtynyt kaikkiin ohjelmiin vuoden 1999 alkukuukausiin mennessä ja antoi lausunnon kaikista ohjelmista. Jäsenvaltioita kehotetaan finanssipolitiikan harjoittamisessa vuonna 1999 ja sen jälkeen seuraaviin toimiin:

i) Saavuttamaan lähes tasapainoinen tai ylijäämäinen julkisen talouden rahoitusasema viimeistään vuoden 2002 lopussa vakaus- ja lähestymisohjelmien mukaisesti;

ii) Koska odotettavissa on lievä, väliaikainen laskusuhdanne, julkisen talouden tulisi täyttää täysimääräisesti vuoden 1999 budjettitavoitteet; ja

iii) Jos talouden näkymät toteutuvat jäsenvaltioiden vakaus- tai lähentymisohjelmoissa esitettyjä arvioita paremmin, niiden olisi aikaistettava ohjelmissa esitettyjä talousarvion sopeuttamistoimia vuodesta 2000 lähtien. Jos ohjelmien sopeutustavoite on vähäinen, jäsenvaltioiden on lisättävä tavoitteiden vaativuutta ja tarkistettava vakaus- ja lähentymisohjelmia sen mukaisesti.

Julkisen talouden rahoitusali-/ylijäämä

(% BKT)

Vakaus- ja lähentymisohjelmien ennusteet

Vakautusohjelmat

	pvm [1]	1998	1999	2000	2001	2002
B	12/98	– 1,6	– 1,3	– 1,0	– 0,7	– 0,3
D	1/99	– 2,5	– 2,0	– 2,0	– 1,5	– 1,0
E	12/98	– 1,9	– 1,6	– 1,0	– 0,4	0,1
F	1/99	– 2,9	– 2,3	– 2,0 [2]	– 1,6 [2]	– 1,2 [2]
IRL [3]	12/98	– 1,7	– 1,7	– 1,4	– 1,6	—
I	12/98	– 2,6	– 2,0	– 1,5	– 1,0	—
L	2/99	2,1	1,1 [4]	1,2 [4]	1,3 [4]	1,7 [4]
NL [5]	10/98	– 1,3	– 1,3	—	—	– 1,1 [6]
A	11/98	– 2,2	– 2,0	– 1,7	– 1,5	– 1,4
P	12/98	—	– 2,0	– 1,5	– 1,2	– 0,8
FIN	9/98	– 1,1	2,4	2,2	2,1	2,3

Lähentämisohjelmat

DK	10/98	1,1	2,5	2,8	2,6	[7]
EL	6/98	– 2,4	– 2,1	– 1,7	– 0,8	—
S	12/98	1,5	0,3	1,6	2,5	—
UK [8]	12/98	0,8	– 0,3	– 0,3	– 0,1	0,2 [9]

[1] Ohjelman hyväksymispäivämäärä.

[2] Varovainen skenaario; suotuisan skenaarion ennuste: – 1,7; – 1,2 ja – 0,8 % BKT, vuosina 2000—2002.

[3] Luvut perustuvat ESA 95 -sopimuksiin. ESA 79 -sopimuksiin verrattuna, joihin taulukko yleisesti perustuu, ne vähentävät ylijäämää noin 0.4 % BKT:stä vuodesta 1999.

[4] Keskeinen skenaario. Matalan/korkean kasvuskenaarion ennusteet: 0,9/1,2, 0,8/1,5, 0,7/1,9 ja 1,0/2,5 % BKT:sta vuosina 1999—2002.

[5] Ei vuosittaisia tietoja vuosille 2000 ja 2001.

[6] Varovainen skenaario; – 0,25 BKT:sta, keski- ja suotuisa skenaario 0,25 % BKT:sta v. 2002.

[7] Ennuste vuodelle 2005: 3,5 %.

[8] Tiedot koskevat kunakin ilmoitettuna vuotena alkavaa budjettivuotta.

[9] Ennuste budjettivuodelle 2003/2004: 0,1 % BKT.

Lähde: Komissio.

Jotta finanssipolitiikkaa sopeutettaisiin ja sen rakennetta muutettaisiin tehokkaasti, on otettava huomioon kunkin jäsenvaltion taloudellisten, sosiaalisten ja institutionaalisten olosuhteiden erityispiirteet. Yleisesti ottaen ja vaarantamatta välttämätöntä käynnissä olevaa tervehdyttämistä, jäsenvaltioita kehotetaan

i) parantamaan julkisen talouden rahoitusasemaansa pikemminkin menoja hillitsemällä kuin veroja korottamalla. Lisätäkseen finanssipolitiikan tervehdyttämisen uskottavuutta ja vaikuttaakseen myönteisesti yksityisen sektorin odotuksiin niiden kannattaisi ottaa käyttöön tai tehostaa niitä mekanismeja ja instituutioita, joiden avulla menoja valvotaan, jotta veroja voitaisiin vähentää vaarantamatta vahvan julkisen talouden rahoitusaseman saavuttamista tai ylläpitämistä;

ii) parantamaan julkisen talouden kestävyyttä ja tehokkuutta:

a) tarkistamalla eläke- ja terveydenhoitojärjestelmiä niin, että ne selviävät väestön ikääntymisestä aiheutuvasta sosiaalimenojen rahoitustaakasta ja kykenevät vaikuttamaan tulevaan työvoiman tarjontaan jo tarkastelemiensa vaihtoehtojen mukaisesti;

b) kääntämällä tarpeelliselta osin julkiset investoinnit nousuun. EU:n ja jäsenvaltioiden on tässä yhteydessä noudatettava Wienin Eurooppa-neuvostolle esitettyä komission nelikohtaista toimintasuunnitelmaa.

c) kannustamalla inhimillisiin voimavaroihin investoimista ja huolehtimalla työllisyyspolitiikan suuntaviivoissa edellytettyjen muiden aktiivisten työmarkkinapolitiikkojen tarpeellisesta rahoituksesta ottamalla samalla huomioon kansallisen julkisen talouden rahoitusasema;

d) keventämällä yleistä verorasitusta ja erityisesti mtalapalkkaisten työntekijöiden verokilaa mieluiten julkisia menoja supistamalla tai siirtymällä ympäristö-, energia- tai kulutusveroihin; jotta työvoimaan kohdistuvan verorasituksen keventämisellä ja palkkasivukulujen vähentämisellä voitaisiin parantaa työllistämisvaikutusta, työmarkkinaosapuolia kehotetaan kukin oman vastuualueensa ja toimintansa puitteissa sitoutumaan toimiin, joilla pyritään parantamaan työpaikkojen luomista ja investointeja edistäviä olosuhteita;

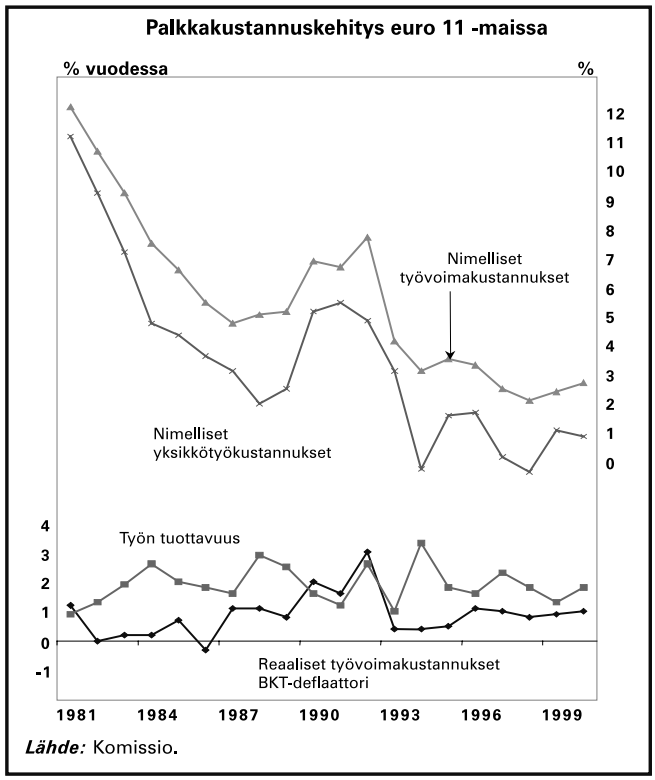
e) parantamalla verotusjärjestelmiensä tehokkuutta;

f) jatkamalla verotuksen koordinointia yhtenäismarkkinoiden häiriöttömän toiminnan varmistamiseksi ja haitallisen verokilpailun välttämiseksi; neuvosto odottaa Wienissä joulukuussa 1998 kokoontuneen Eurooppa-neuvoston päätelmien mukaisesti alv-järjestelmästä energiaveroista, yritystulojen ja säästöjen korkotulojen verotuksesta parhaillaan käytävien keskustelujen tuloksia.

Jäsenvaltioiden tavoin myös yhteisöä kehotetaan edelleen jatkamaan tiukkaa budjettikuria. Kurinalaista taloudenhoitoa on sovellettava rahoitusnäkymien kaikkiin luokkiin samalla kun noudatetaan toimielinten välistä sopimusta kurinalaisesta taloudenhoidosta ja talousarviomenettelyn parantamisesta.

2.4. *Tavoitteita tukeva palkkakehitys*

Kuten kasvua ja työllisyyttä koskevassa Amsterdamin päätöslauselmassa korostettiin, työmarkkinaosapuolilla on kansallisella, alueellisella, alakohtaisella tai vieläkin hajautetummalla tasolla perinteidensä mukaisesti vastuu, tarvittaessa viranomaisten tuella, korkean työllisyyden yhteensovittamisesta tavoitteita tukevan palkkakehityksen kanssa ja sopivien institutionaalisten puitteiden luomisesta palkanmuodostusprosessille. EMUn yhteinen rahajärjestelmä korostaa ja tiivistää palkkojen ja työllisyyden välistä yhteyttä.

Jäsenvaltioiden palkkakustannuskehityksen olisi saatava kuvastaa erilaisia talous- ja työllisyystilanteita. Hallitukset voivat luoda oikeanlaiset olosuhteet työmarkkinaosapuolten neuvotteluja helpottamaan. Jotta palkkakehitys tukisi työllisyyttä suosivaa talouspolitiikkaa, työmarkkinaosapuolten olisi jatkettava vastuullista toimintaa ja tehtävä jäsenvaltioissa työehtosopimuksia seuraavien, edellisissä talouspolitiikan laajoissa suuntaviivoissa esitettyjen yleisperiaatteiden mukaisesti:

i) Nimellisten palkankorotusten täytyy olla jäsenvaltioissa sopusoinnussa hintatason vakauden kanssa, jolloin euroalueella palkkojen kokonaiskorotukset mitoitetaan niin, että hintojen nousu pysyy EKP:n hintavakaustavoitteen puitteissa;

ii) Reaalipalkkojen nousu suhteessa työn tuottavuuden kasvuun on mitoitettava niin, että se tarvittaessa vahvistaa ja siten ylläpitää kapasiteettia lisäävien ja työpaikkoja luovien investointien kannattavuuutta. Tämä merkitsee sitä, että jäsenvaltioissa, joissa työn kokonaistuottavuuden kasvu on hidastumassa, reaalipalkankorotusten toteuttamismahdollisuudet pienenevät. Erityisesti työajan lyhentämisestä ei saisi seurata reaalisten yksikkötyökustannusten lisääntyminen. Jotta kannattavuuden paraneminen johtaisi investointien lisääntymiseen yhteisössä, on olennaista luoda kysyntäkehityksen, työmarkkinaolojen, verotuksen ja sääntelyjärjestelmän avulla investointimyönteinen ympäristö;

iii) Työllistyvyyden parantamiseksi olisi palkkaratkaisuissa otettava tarkemmin huomioon tuottavuuserot pätevyyden, taitojen ja maantieteellisten alueiden mukaisesti; ja

iv) Erityisesti euroalueella on olennaisen tärkeää välttää eri maiden ja alueiden nimellis- ja reaalipalkkojen lähentämistä tuottavuutta nopeammin; palkkojen keinotekoista nostamista olisi siksi vältettävä. Eri jäsenvaltioiden välisten työvoimakustannuserojen olisi edelleen kuvastettava eroavaisuuksia työn kannattavuudessa.

Toivottujen tulosten saavuttamiseksi on olennaisen tärkeää, että kaikki osapuolet käyvät tuloksekasta vuoropuhelua. Tuloksia on arvioitava yhdessä kasvun ja työllisyyden kannalta.

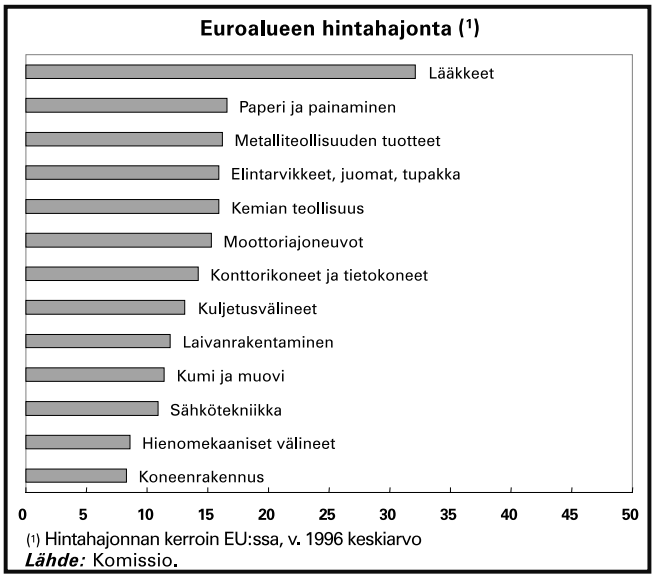
3. **Laaja-alaiset ja koordinoidut talousuudistukset**

Rakenneuudistukset ovat keskeisellä sijalla talouskasvun elvyttämisessä, tuottavuuden parantamisessa, yksityisen sektorin luottamuksen parantamisessa ja työllisyyden edistämisessä Euroopan unionissa. Rakenneuudistukset parantavat talouksien mahdollisuuksia selviytyä kansainvälistymisestä, ympäristöongelmista ja teknologian muutoksista. Ne ovat myös olennaisen tärkeitä talous- ja rahaliiton onnistumisen kannalta: tehokkaammin toimivat markkinat lisäävät Euroopan talouksien kasvumahdollisuuksia. Talousuudistus on tarpeen myös työllisyyden lisäämiseksi ja huomattavan korkean rakennetyöttymyystason alentamiseksi Euroopassa. Koska rahapolitiikalla pyritään koko euroalueen hintatason vakauden ylläpitämiseen, on erityisen tärkeätä, että hyödyke- ja työmarkkinat olisivat riittävän joustavat vastaamaan kitkatta maakohtaiseen talouskehitykseen. Markkinoiden avaaminen kilpailulle sekä kansallisella että EU:n tasolla merkitsee alhaisempia kuluttajahintoja ja tehokkaampaa tuotantoa. Uusien yritysten tulo markkinoille edistää innovointia ja uusien teknologioiden leviämistä, mikä lisää tuotoksen ja työllisyyden kokonaistasoa.

Vaikka uudistuksia toteutetaan koko EU:n alueella, ne eivät aina ole kattavia ja edistys eri aloilla ja eri jäsenvaltioissa on epäyhtenäistä. Yleisesti ottaen edistyminen on ollut suhteellisen tyydyttävää hyödyke- ja pääomamarkkinoilla, mutta palveluiden, erityisesti rahoituspalveluiden alalla ja työmarkkinoilla, on edelleen paljon tehtävää.

Jäsenvaltioiden tulisi sen vuoksi toteuttaa työllisyyspolitiikan suuntaviivat avoimesti ja hyödyntää Cardiffin talousuudistusprosessia kilpailun lisäämiseksi, sääntelyn uudistamisen nopeuttamiseksi ja yhtenäismarkkinoiden toiminnan parantamiseksi. Erityisen tärkeää on uudistaa olemassa olevia mekanismeja ja rakenteita siten, että työttömät ja mahdolliset yrittäjät voivat päästä helpommin työ- ja hyödykemarkkinoille.

Avoimet ja kilpailukykyiset kansainväliset markkinat ovat merkittävä kasvun, vaurauden ja vakauden edistäjä yhteisössä. Yhteisön olisi pyrittävä kaupan edelleen vapauttamiseen Wienin Eurooppa-neuvoston päätelmien mukaisesti.

3.1. *Tehokkaat hyödykemarkkinat (tavarat ja palvelut)*

Yhtenäismarkkinaohjelman ansiosta EU:n hyödykemarkkinat ovat suhteellisen pitkälle yhdentyneet ja toimivat melko hyvin. Jäsenvaltioiden väliset samoin kuin EU:n ja Yhdysvaltojen väliset hintaerot viittaavat kuitenkin siihen, että parantamisen varaa on. Sääntelyn uudistaminen on toinen kulmakivi pyrkimyksissä parantaa hyödykemarkkinoiden toimintaa. Sääntelyn uudistamiseen kuuluu sen laadun parantaminen ja siihen voi sisältyä sääntelyn purkaminen. Näiden tavoitteiden saavuttamiseksi jäsenvaltioita kehotetaan ryhtymään seuraaviin toimenpiteisiin:

i) sisämarkkina- ja kilpailupolitiikkaa olisi sovellettava tiukasti ja seurattava tarkasti. Viranomaisten olisi sitouduttava entistä voimakkaammin huolehtimaan sisämarkkinoiden tehokkaammasta toteutumisesta erityisesti julkisten hankintojen ja teknisten standardien osalta; olisi jatkettava määrätietoisesti työtä hintojen nousua aiheuttavan rinnakkaistuontivalmisteiden kaupan rajoituksista johtuvien kysymysten ratkaisemiseksi;

ii) komission on edelleen valvottava tiiviisti valtiontukia ja jäsenvaltioiden on edelleen toimittava niiden suhteen kurinalaisesti;

iii) televiestintä-, kuljetus- ja energia-alojen sääntelyä on uudistettava ja nopeutettava kilpailun lisäämiseksi palveluiden tarjoajien välillä. Sääntelyn vapauttamisesta hintojen alenemisen ja/tai laadun paranemisen muodossa saatavat edut siirtyvät välittömästi kuluttajille ja suurkäyttäjille lisääntyneen kilpailun ansiosta ja tukevat myös esimerkiksi tietoyhteiskunnan ja sähköisen kaupankäynnin kaltaisia hankkeita; sääntelyä näin uudistamalla luodaan uusia investointimahdollisuuksia ja työpaikkoja;

iv) lainsäädännöllinen ja sääntely-ympäristö on parantunut mutta erityisesti pk-yritysten osalta olisi edistymisen jatkuttava. Yritysten perustamiseen liittyviä menettelyjä ja hallinnollisia viiveitä olisi vähennettävä. Näiltä osin jäsenvaltioiden olisi itse asetettava tavoitteita ja aikatauluja näille uudistuksille. Kuluttajansuojaa koskevaa sääntelyä olisi lisäksi parannettava ja sen täytäntöönpanoa tehostettava;

v) arvonlisäverojärjestelmää olisi edelleen tarkistettava ja yksinkertaistettava, jotta se sopisi sisämarkkinoille;

vi) haitallisen verokilpailun välttämisen suhteen olisi edistyttävä edelleen Wienin Eurooppa-neuvoston päätelmien mukaisesti; ja

vii) jäsenvaltioiden olisi myös painotettava enemmän talouspolitiikan ympäristöulottuvuuksia. Ympäristöystävällisten tekniikoiden edistämisellä ja markkinaperusteiden välineiden käytöllä voitaisiin edistää kestävää kehitystä. Järkiperäisestä ympäristöpolitiikasta saataisiin myös hyötyä suuremman kasvun ja paremman työllisyyden muodossa.

3.2. *Yhtenäiset ja laajapohjaiset pääomamarkkinat*

Huomattavasta edistyksestä huolimatta jäsenvaltioiden erilaiset sääntely- ja verojärjestelmät pirstovat edelleen EU:n pääomamarkkinoita. Luodessaan edellytykset suurten yhtenäisten pääomamarkkinoiden syntymiselle euron käyttöönotto kannustaa edelleen lisäämään avoimuutta ja poistamaan jäljellä olevia esteitä. Riskipääomamarkkinoiden vahvistaminen ja tehostuminen tukisi pk-yritysten kasvua helpottamalla rahoituksen hankkimista osakemarkkinoilta ja riskipääoman kehittymistä ja edistäisivät tutkimus- ja kehitystoimintaa sekä innovaatioita ja johtaisivat siten talouksiemme tehokkaampaan kasvuun ja tarjoaisivat enemmän ja parempia työpaikkoja. Sen vuoksi jäsenvaltioita kehotetaan:

i) koordinoimaan pyrkimyksiään vähentää kansallisten säännösten ja verojärjestelmien eroja kuitenkin niin, että ne pysyvät kansallisten vakavaraisuus- ja veromääräysten mukaisina;

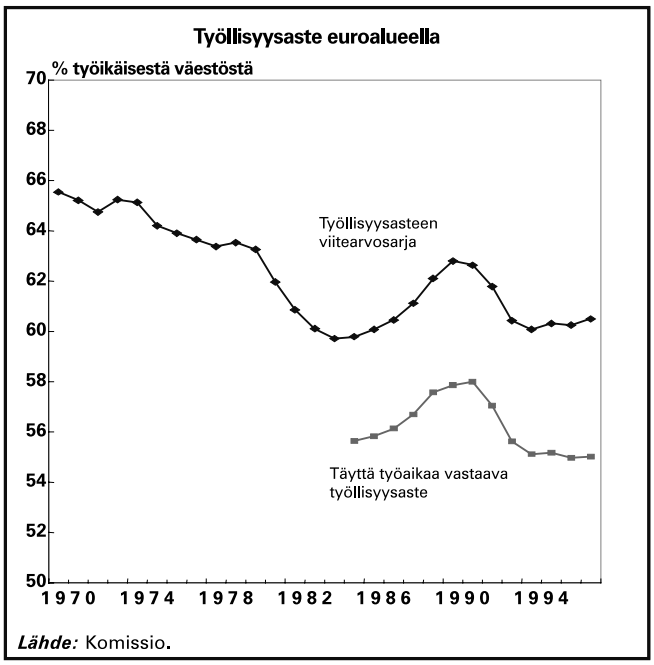
ii) varmistamaan tarvittaessa, että rahoituspalveluja koskevat maakohtaiset lisävaatimukset koskevat ainoastaan vähittäisasiakkaille, ei ammattisijoittajille tarjottavia rahoituspalveluja; edellytyksenä siis on, että tehdään periaatteellinen ero vähittäiskuluttajien ja ammattimaisesti toimivien sijoittajien välillä;

iii) huolehtimaan siitä, että voimassa olevia kansallisia ”yleistä etua” koskevia sääntöjä, joiden tavoitteena on tarjota kuluttajansuojaa ja edistää rajat ylittävää liiketoimintaa, sovelletaan avoimesti ja asianmukaisesti kuten Rahoituspalveluiden toimintaohjelma -nimisessä komission tiedonannossa edellytetään;

iv) edistämään riskinottoa ja innovaatiota Euroopassa ja varmistamaan nopeasti riskipääomaa koskevan toimintaohjelman seuranta, mikä helpottaa pk-yritysten riskipääoman ja kaikkien yritysten t&k-rahoituksen hankkimista.

3.3. *Toimivat työmarkkinat*

Työmarkkinoiden toimintaa EU:ssa voidaan tehostaa huomattavasti, mikä puolestaan auttaisi merkittävästi korkean työttömyyden alentamisessa. Ongelma vaihtelee kuitenkin huomattavasti eri jäsenvaltioissa, jäsenvaltioiden eri alueilla ja eri toimialoilla. Eroista voidaan kuitenkin ottaa oppia seuraavasti: i) jäsenvaltioiden väliset erot osoittavat, että maissa, joissa on edistetty eniten rakenneuudistuksessa ja noudatettu samalla vakaata talouspolitiikkaa, työllisyystilanne on kohentunut, ii) useiden maiden alueellisissa työttymyyseroissa korostuu tarve ottaa pätevyydestä, ammattitaidosta ja maantieteellisistä alueista johtuvat tuottavuuserot huomioon työehtosopimusneuvottelujen yhteydessä ja tarve edistää työvoiman liikkuvuutta; iii) tiettyjen työntekijäryhmien (vähän koulutettujen työntekijöiden, naisten, nuorten) poikkeuksellisen korkea työttömyys on pääasiassa osoitus työvoimatarjonnan luonteesta ja työhönottomenettelyistä sekä suoranaisesta syrjinnästä, mutta myös joidenkin ryhmien suurista työvoimakustannuksista (erityisesti ammattitaidottomien työntekijöiden kohdalla) ja ammattitaidon riittämättömyydestä.

Näiden ongelmien ratkaisemiseksi olisi toteutettava työllisyyspolitiikan suuntaviivoissa esitetty integroitu neljän kohdan strategia kokonaan viivytyksettä ja avoimesti. Jäsenvaltioiden olisi kiinnitettävä erityistä huomiota seuraaviin seikkoihin:

i) työllisyyspoliittisilla toimenpiteillä olisi puututtava sekä työvoiman kysyntään että tarjontaan soveltamalla työllisyyspolitiikan suuntaviivoissa esitettyä ehkäisevää toimintatapaa ja pienentämällä miesten ja naisten välistä kuilua. Tähän pitäisi sisältyä yksilön työllistyvyyden lisääminen erityisesti työvoimakoulutusmahdollisuuden, koulutuksen ja elinikäisen oppimisen avulla, verotuksen alentaminen erityisesti matalapalkkaisten työntekijöiden kohdalla ja sosiaalietuusjärjestelmien keston ja myöntämisehtojen arviointi sekä aktiiviset toimintatavat työttömien saattamiseksi uudelleen työmarkkinoille. Wienin Eurooppa-neuvoston päätelmien mukaisesti kansallisiin työllisyyden toimintasuunnitelmiin pitäisi saada konkreettiset kansalliset tavoitteet ja tarvittaessa aikataulu;

ii) vero- ja etuusjärjestelmien tarkistaminen ja mukauttaminen tarvittaessa siten, että ne tukevat aktiivisesti työllisyyttä ja uusien työpaikkojen luomista; eläkeoikeuksien siirtomahdollisuutta olisi mahdollisuuksien mukaan parannettava työvoiman liikkuvuuden ylläpitämiseksi EU:ssa eri aloilla ja alueilla; asianmukaisen tasapainon saavuttaminen talouden tehokkuuden ja yhteiskunnallisen syrjäytymättömyyden välille; työttömien siirtämistä kalliisiin, passiivisiin järjestelmiin olisi vältettävä;

iii) työmarkkinaosapuolia olisi rohkaistava ajanmukaistamaan työn organisoimista mm. joustavin vuotuisin työaikajärjestelyin. Mahdollisen työajan yleisen lyhentämisen yhteydessä on estettävä yksikkötyökustannusten lisääntyminen ja otettava huomioon lisääntyvästä työvoiman tarjonnasta tulevaisuudessa aiheutuvat tarpeet; olisi jatkettava pyrkimyksiä lisätä naisten osallistumista työelämään ja edistää uran ja perhe-elämän yhdistämistä.

II. MAAKOHTAISET TALOUSPOLITIIKAN SUUNTAVIIVAT

1. Belgia

Talouskasvu hidastuu Belgiassa vuonna 1999 suunnilleen trendin mukaiselle tasolleen, mutta riittänee vähentämään edelleen vähitellen työttömyyttä.

Finanssipolitiikka

Finanssipolitiikassa on keskityttävä seuraaviin seikkoihin:

— vuoden 1999 budjettitavoitteesta (perusylijäämä 6 % BKT:stä) poikkeamisen vaara on torjuttava ajoissa korjaavilla toimilla, jotta pystyttäisiin saavuttamaan kokonaisalijäämätavoite, joka on 1,3 prosenttia suhteessa bruttokansantuotteeseen,

— reaalimenoja (ilman korkomenoja) on seurattava kiinteästi kuluvana vuonna ja lähivuosina, jotta varmistetaan niiden vuotuisen kasvun pysyminen perusylijäämää koskevan tavoitteen 6 prosenttia bruttokansantuotteesta mukaisena. Vakausohjelmassa reaalimenojen vuotuiseksi kasvuksi on asetettu 1,5 prosenttia,

— tulevina vuosina perusylijäämä on pidettävä 6 prosentissa bruttokansantuotteesta ja koko julkisen talouden alijäämän on supistuttava maan vakausohjelmassa suunnitellulla tavalla, jotta turvataan julkisen talouden velkasuhteen nopean laskun jatkuminen,

— Belgian hallinnollisen rakenteen huomioon ottaen on toivottavaa, että vuoden 2000 jälkeen uudistettaisiin vuonna 1996 allekirjoitettu liittohallituksen, alueiden ja kuntien välinen "yhteistyösopimus" finanssipolitiikan koordinoinnin varmistamiseksi vakausohjelman kattamana aikana.

Hyödyke- ja pääomamarkkinat

Belgian viranomaiset ovat käynnistäneet monia tärkeitä toimia hyödyke- ja pääomamarkkinoiden vapauttamiseksi ja kilpailun edistämiseksi. Lisäponnistukset ovat kuitenkin tarpeen eräillä aloilla:

— vaikka marraskuusta 1997 lähtien onkin tapahtunut tasaista edistystä, Belgialla on edelleen parantamisen varaa yhtenäismarkkinadirektiivien siirtämisessä osaksi kansallista lainsäädäntöä erityisesti televiestinnän ja liikenteen alalla,

— verkkotoimialojen (televiestintä, posti, energia, liikenne) vapauttaminen on yleensä edennyt yhteisön lainsäädännön vaatimusten mukaisesti; näiden alojen avautuminen entisestään alentaisi yritysten ja kuluttajien maksettavaksi tulevia hintoja.

Työmarkkinat

Belgian työmarkkinoille on ominaista jatkuvasti suuri pitkäaikaistyöttömyys ja suhteellisen vähäinen työllisyys. Työmarkkinapolitiikassa korostetaan edelleen liikaa tulojen varmistamiseen tähtääviä toimia. Politiikan aktivoitumista on vahvistanut vuoden 1998 kansallinen työllisyyden toimintaohjelma. Näin ollen uudistusten tulisi kohdistua erityisesti seuraaviin aloihin:

— työttömien aktivoinnissa on kiinnitetty erityishuomiota alhaisen ammattitaidon omaaviin ja nuoriin, mutta vielä enemmän on tehtävä varsinkin työttömien aikuisten hyväksi,

— aktiivisten työllistämispoliittisten toimien ohella on tarkistettava etuuksien kestoa ja tutkittava tarkemmin ovatko työttömät työmarkkinoiden käytettävissä, jotta luotaisiin kannustimia osallistua työllistämistoimiin ja ottaa vastaan työtä,

— Belgian työpaikkaturvaa koskevaa lainsäädäntöä pidetään toimihenkilöiden osalta varsin tiukkana. Tähän asiaan on kiinnitettävä entistä enemmän huomiota, koska joustavampi työpaikkaturvaa koskeva lainsäädäntö parantaisi todennäköisesti Belgian työmarkkinoiden toimivuutta,

— koska työttömyydessä on huomattavia alueellisia eroja, olisi suotavaa helpottaa sellaisten lausekkeiden käyttöä, jotka mahdollistaisivat paikallisten työmarkkinaolosuhteiden tai yritysten taloudellisen tilanteen ottamisen huomioon paremmin.

2. Tanska

Tanskan talouskasvu hidastuu todennäköisesti vuonna 1999 trendin alapuolelle, koska talouden toimeliaisuus lähestyy jo kapasiteetin rajoja ja valtio on toteuttanut suhdanteita tasaavia toimenpiteitä. Työttömyys vakiintuu todennäköisesti nykyiselle alhaiselle tasolleen.

Finanssipolitiikka

Finanssipolitiikassa on keskityttävä seuraaviin seikkoihin:

— Finanssipolitiikan toteuttamisessa on pyrittävä säilyttämään julkisen talouden vuoden 1999 suuri ylijäämä — ylijäämäksi on suunniteltu 2,5 prosenttia suhteessa bruttokansantuotteeseen — noudattamalla tiukasti menotavoitteita erityisesti paikallishallinnossa;

— Keskipitkällä aikavälillä on jatkettava edelleen "helluntaipakettiin" sisältyvien verojärjestelmien vääristymien vähentämistä ja sen olisi annettava tuottaa tulosta.

Hyödyke- ja pääomamarkkinat

Tanskan viranomaiset ovat edistäneet merkittävästi monien markkinoiden rakenneuudistuksia. Lisäponnistuksia tarvitaan kuitenkin eräillä aloilla:

— eräillä aloilla on huomattavia kilpailuongelmia (korkeat hinnat, huomattava keskittyneisyys, suuret katteet ja vähäinen ulkomaisten yritysten osuus markkinoilla), mikä vaatii voimassa olevan lainsäädännön määrätietoisempaa soveltamista,

— julkinen sektori on Tanskassa suhteellisen laaja, joten viranomaisten pyrkimykset lisätä sen tehokkuutta käyttämällä tarjouskilpailuja julkisten palvelujen hankkimisessa ovat erityisen tarpeellisia,

— verkkotoimialojen sääntelyn purkamisessa on edistytty merkittävästi. Sähköalan juuri sovitut uudistukset, joilla pyritään vaputtamaan alaa entisestään, on pantava täytäntöön viivyttelemättä,

— kauppojen aukiolojen vapauttamista, joka on jo lisännyt työllisyyttä, olisi tarkasteltava vielä uudelleen.

Työmarkkinat

Tanskan työllisyysaste on korkea ja työttömyys vähäinen. Maa kuuluu niihin jäsenvaltioihin, joissa laajojen rakenneuudistusten toteuttaminen erityisesti työmarkkinoilla on tuottanut selvästi myönteisiä tuloksia. Uudistusten on keskityttävä kuitenkin erityisesti seuraaviin seikkoihin:

— koska suhteellisen suuri osa aktiiviväestöstä saa erilaisia sosiaalietuja ja työvoiman tarjontaa on tarpeen lisätä, on tärkeää, että viimeaikaiset uudistukset, joihin kuuluu myös varhaiseläkejärjestelmän uudistus, pannaan kokonaan täytäntöön ja niitä seurataan tarkasti, jotta voidaan arvioida, ovatko työn vastaanottamisen tai työssä pysymisen kannusteet riittäviä,

— tuoreinta verouudistusta, jolla pyrittiin muun muassa keventämään vähätuloisten verorasitusta ja lisäämään kannustimia, on arvioitava sen mahdollisen jatkamisen kannalta, sillä työn verokiila on edelleen leveä,

— monia vapaa-aikajärjestelyjä on harkittava uudelleen sen kannalta, että työvoiman tarjontaa on tarpeen lisätä.

3. **Saksa**

Talouskasvun hidastuminen näyttää Saksassa vuonna 1999 selvemmältä kuin useimmissa muissa jäsenvaltioissa, koska Saksan talous on alttiimpi kärsimään maailmankaupan heikkenemisestä ja sillä on joitakin kotimaisia erityisongelmia kuten huomattavat rakennemuutosprosessit Saksan uusissa osavaltioissa, rakennusalalla. Tähän liittyy riski, että työttömyyden väheneminen hidastuu.

Finanssipolitiikka

Finanssipolitiikassa on keskityttävä seuraaviin seikkoihin:

— finanssipolitiikan toteuttamisessa on vuonna 1999 noudatettava julkisen talouden alijäämätavoitetta, joka on 2 prosenttia suhteessa bruttokansantuotteeseen. Tämä lienee mahdollista tiukan menojen valvonnan avulla,

— jos talouden ennakoitu vahvistuminen vuonna 2000 olisi voimakkaampaa kuin Saksan vakausohjelmassa on arvioitu, tätä olisi hyödynnettävä siten, että vakausohjelmassa esitetty keskipitkän aikavälin alijäämätavoite saavutetaan suunniteltua aikaisemmin,

— suunnitellun verouudistuksen johtava periaate, että verokantaa alennetaan ja samalla laajennetaan veropohjaa, on asianmukainen. Uudistuksen myönteisen vaikutuksen maksimoimiseksi uudistuksen on johdettava verotuslainsäädännön tehokkaaseen yksinkertaistamiseen.

Hyödyke- ja pääomamarkkinat

Saksan hyödykemarkkinoiden toiminnan parantumisesta on havaittavissa joitakin merkkejä. Lisäponnistuksia tarvitaan vielä kuitenkin eräillä aloilla:

— Saksassa on marraskuusta 1997 lähtien edistytty huomattavasti sisämarkkinoiden täytäntöönpanon edellyttämän lainsäädäntötyön loppuunsaattamisessa. Julkisissa hankinnoissa lisäedistys on kuitenkin vielä tarpeen,

— Saksan yhdistymisen vuoksi valtiontukien määrä kasvoi aiemmin, mutta nyt se on laskenut. Tämän kehityksen tulee jatkua varsinkin toimialakohtaisten tukien kohdalla,

— verkkotoimialojen vapauttamisessa on edistytty huomattavasti, mikä on alentanut hintoja. Samaan olisi pyrittävä muiden palvelujen kohdalla. Tämä koskee myös vähittäiskauppojen aukioloaikoja vuonna 1996 tapahtuneen vapauttamisen tarkastelun jälkeen,

— yritysten rekisteröintiä on yksinkertaistettu ja nopeutettu pk-yritysten perustamisen lisäämiseksi. Rekisteröintiä voitaneen nopeuttaa edelleen.

Työmarkkinat

Saksan työmarkkinoille on viiden viime vuoden aikana syntynyt vähän työpaikkoja. Saksan itäosissa työttömyysaste on lähes kaksi kertaa niin korkea kuin lännessä. Aktiivinen työmarkkinapolitiikka on perinteisesti keskittynyt ammatillisen ja sitä edeltävän koulutuksen edistämiseen, työpaikkojen perustamisohjelmiin, rakennesopeutukseen ja kuntoutukseen, kun taas julkisen työnvälityksen asemaa on vahvistettu edelleen. Vuoden 1998 työllisyyttä koskevassa kansallisessa toimintaohjelmassa keskitytään työllistettävyyteen, jota edistetään kehittämällä edelleen menestyksekästä kaksiosaista oppisopimusjärjestelmää sekä vaikeassa asemassa olevien nuorten tukea. Näin ollen uudistusten tulisi kohdistua erityisesti seuraaviin seikkoihin:

— aktiivisia työmarkkinatoimia tulee täydentää tarkistamalla etuus- ja tukijärjestelmiä sen varmistamiseksi, että kaikilla ryhmillä on riittävästi kannustimia osallistua työkoulutukseen ja ottaa vastaan työpaikkatarjouksia,

— hallituksen päätös alentaa palkan sivukustannuksia, mikä rahoitetaan energiaveroja nostamalla, ja erityisesti matalapalkkaisten työntekijöiden tuloveroa, on paikallaan. Tällaisten muutosten tulisi jatkua, jotta työvoimakustannuksia voidaan edelleen alentaa palkkajakauman matalimmassa päässä ottaen samalla huomioon julkisen talouden vakauttamistarve; pk-yrityksiä koskevaa työvoimalainsäädäntöä on arvioitava sen kannalta, miten se vaikuttaa työpaikkojen syntymiseen.

4. **Kreikka**

Kreikan talouskasvu on ollut voimakasta viime vuosina, ja jos se vuonna 1999 hidastuu, hidastuminen on todennäköisesti vähäistä. Työllisyyden odotetaan vähenevän vähitellen.

Finanssipolitiikka

Finanssipolitiikassa on keskityttävä seuraaviin seikkoihin:

— talousarviossa asetettiin julkisen talouden alijäämätavoitteeksi vuonna 1999 1,9 prosenttia suhteessa bruttokansantuotteeseen, ja se olisi saavutettava. Ehdotettu julkisen talouden menorakenteen uudistaminen investointeja suosivaksi olisi toteutettava tehokkaasti,

— vuoden 2000 talousarviossa on pyrittävä supistamaan edelleen alijäämää alentamalla muiden kuin korkomenojen suhdetta bruttokansantuotteeseen, jotta inflaatio-odotuksia heikennettäisiin. Menojen valvonnan selkeiden ja sitovien normien noudattamista on jatkettava,

— samanaikaisesti Kreikan viranomaisten olisi taannoin hyväksytyn verolain mukaisesti jatkettava edelleen ponnistuksiaan parantaa verojärjestelmän tehokkuutta puuttumalla veronkiertoon ja veropetoksiin; julkista sektoria on edelleen uudistettava määrätietoisesti, ja erityisesti julkisten yritysten rakenneuudistus ja yksityistäminen on toteutettava aikataulun mukaan.

Yksityistämisestä saatavia tuloja pitäisi käyttää julkisen talouden velkasuhteen nopeaan alentamiseen.

Hyödyke- ja pääomamarkkinat

Kreikka on pyrkinyt vapauttamaan talouttaan muutaman viime vuoden aikana. Ponnistuksia on kuitenkin tehostettava eräillä aloilla:

— Kreikan viranomaisten olisi parannettava sisämarkkinalainsäädännön saattamista voimaan; tässä asiassa Kreikka on selviytynyt jäsenvaltioiden keskitasoa heikommin erityisesti julkisten hankintojen kohdalla,

— tuottavuuden parantamiseksi valtionyritysten johdon rakenneuudistusstrategiaan olisi liitettävä myös jatkuva yksityistämispyrkimys,

— vaikka uusia yrityksiä onkin perustettu paljon, uuden yhtiön rekisteröinnin edellyttämän hallintotyön vähentäminen edelleen voisi lisätä yrittäjyyttä. Ihannetapauksessa tähän voitaisiin liittää strategia, jolla kehitetään edelleen riskipääomamarkkinoita, sillä Kreikan pk-yritysten on vaikea saada rahoitusta. Osakemarkkinoiden laajentamista koskeva suunnitelma, jolla mahdollistetaan pienten, dynaamisten yritysten osakkeiden kaupan alkaminen vuoden 1999 aikana, on merkittävä ensiaskel strategiassa, jolla helpotetaan Kreikan pk-yritysten rahoituksen hankkimista, ja

— vaikka viimeaikaiset toimet yritysten t&k-menojen kasvattamiseksi nykyiseltä alhaiselta tasoltaan ovatkin rohkaisevia, saman suuntaiset lisätoimet ovat tarpeen.

Työmarkkinat

Kreikan työmarkkinoille on ominaista alhainen työllisyysaste, sitkeä työttömyys ja korkea pitkäaikaistyöttömyys. Työmarkkinoiden uudistus, jolla pyritään lisäämään joustavuutta, tuli voimaan viime vuonna. Laki mahdollistaa uudenlaiset työsopimukset, joustavat työajat ja yksityisten työnvälitystoimistojen perustamisen. Vuoden 1998 työllisyyttä koskevassa kansallisessa toimintasuunnitelmassa ja sen toteutuksesta tehdyssä raportissa viitataan yleisemmän työllisyysstrategian laatimiseen, jolla näitä ongelmia pyritään ratkaisemaan. Erityisesti on pyritty ratkaisemaan keskeiset ongelmat, jotka vaikuttavat nuoriin ja naisiin, sillä näiden ryhmien työttömyysluvut ovat korkeat. Näin ollen uudistusten tulisi kohdistua erityisesti seuraaviin seikkoihin:

— työmarkkinapolitiikassa tulisi voimistaa ennaltaehkäisevää toimintaa. Sekä ammatillisen että yleissivistävän koulutuksen järjestelmien uudistamista paremmin tuotantojärjestelmän tarpeita vastaaviksi on jatkettava edelleen,

— uudentyyppisten osa-aikaisten työsopimusten ja joustavampien työaikojen käyttöä olisi kannustettava.

5. **Espanja**

Espanjan talouden kasvun odotetaan vuonna 1999 olevan voimakasta ja ylittävän trendin vaikkakin hieman vähemmän kuin edellisinä vuosina. Työttömyyden odotetaan vähenevän edelleen huomattavasti nykyisestä yhä varsin korkeasta tasostaan.

Finanssipolitiikka

Finanssipolitiikassa on keskityttävä seuraaviin seikkoihin:

— finanssipolitiikan toteuttamisessa vuonna 1999 on varmistettava, että julkisen talouden alijäämätavoite, 1,6 prosenttia suhteessa bruttokansantuotteeseen, saavutetaan vaikka tarvittaessa vähentämällä nykyisiä menoja (korkomenoja lukuun ottamatta) ja hyödyntämällä vuoden 1998 odotettua parempia tuloksia ja mahdollisuutta säästää entistä enemmän korkomenoissa,

— vuoden 2000 talousarviossa on vahvistettava vakausohjelmassa esitetyt tavoitteet ja strategia eli yhden prosentin alijäämä suhteessa bruttokansantuotteeseen, mikä perustuu muiden kuin korkomenojen hillitsemiseen. Tämä antaa mahdollisuuden lisätä julkisen talouden investointeja, ottaen huomioon, että Espanjan olisi saavutettava muut jäsenvaltiot monella alalla. Jos ylikuumenemisen merkkejä ilmenee, on finanssipolitiikkaa kiristettävä,

— julkisen talouden menojen hallintaa on vahvistettava uudistamalla kansallinen budjettilaki suunnitelman mukaisesti; koska aluehallinnon merkitys on monissa menoluokissa kasvanut, nykyistä alueiden ja valtion välistä sisäistä vakaussopimusta on seurattava tiiviisti ja se on pantava täytäntöön täysimääräisesti.

Hyödyke- ja pääomamarkkinat

Viime aikoina Espanja on pyrkinyt merkittävästi parantamaan hyödykemarkkinoiden toimintaa. Lisäponnistuksia tarvitaan kuitenkin vielä eräillä aloilla:

— vaikka sisämarkkinadirektiivien saattamisessa osaksi kansallista lainsäädäntöä onkin edistytty vuosina 1997 ja 1998, lisäparannukset ovat tarpeen varsinkin liikenteen alalla,

— suuri osa muista kuin maatalouden valtiontuesta on alakohtaista tukea, jota on vähennettävä,

— sääntelyä koskevissa uudistuksissa on saatu paljon aikaan televiestinnän, sähkön, kaasun ja lentoliikenteen sääntelyn purkamisessa. Vähittäiskaupan alalla tarvitaan samanlaisia uudistuksia,

— Espanjan yrityksiltä vaaditaan paljon hallintotyötä sekä menettelyjen lukuisuuden että yhtiöiden rekisteröinnissä esiintyvien viiveiden vuoksi. Tämän tilanteen korjaamiseksi on ryhdyttävä toimiin,

— Espanjan hallituksen parhaillaan valmistelema teollisen innovaation edistämistä koskeva laki on aiheellinen teollisten innovaatioiden edistämiseksi, koska nykyisin t&k-menojen osuus on pieni.

— Yksityistäminen ja säännöstelyn purkaminen on ollut laajaa ja sillä voidaan parantaa tuote- ja palvelumarkkinoiden tehokkuutta, mutta kilpailupolitiikkaa olisi lujitettava, jotta voidaan taata prosessin hyötyjen täysimittainen siirtäminen kuluttajille.

Työmarkkinat

Vaikka työttömyys laski yli 2 prosenttiyksikköä vuonna 1998, eli 18,7 prosenttiin, Espanjan lähtökohta on jäsenvaltioiden vaikeimpia. Nuoriso-, pitkäaikais- ja naisten työttömyys on korkea, mutta Espanjan työmarkkinoita vaivaavat lisäksi alhainen työllisyysaste, naisten vähäinen osallistuminen työelämään ja osa-aikatyön pieni osuus. Vuoden 1998 työllisyyttä koskeva kansallinen toimintasuunnitelma merkitsee huomattavaa muutosta aktivoimiseen ja ennaltaehkäisyn suuntaan. Lisäksi äskettäin voimaan tullut uusi laki todennäköisesti lisää osa-aikatyön kiinnostavuutta niin työnantajien kuin työntekijöidenkin keskuudessa, ja Espanjan työvoimaviraston uusi hajautettu hallintomalli auttaa parantamaan työllistettävyyttä. Työmarkkinaosapuolten ottamiseksi aktiivisesti mukaan työllisyyspolitiikan määrittelyyn ja toteuttamiseen on luotu neuvotte lurakenteet. Näin ollen uudistusten olisi kohdistuttava erityisesti seuraaviin seikkoihin:

— vaikea pitkäaikais- ja nuorisotyöttömyys edellyttää siirtymistä passiivisesta aktiiviseen työmarkkinapolitiikkaan, jossa erityisesti painotetaan ammatti- ja yleissivistävään koulutukseen tehtäviä investointeja inhimillisten voimavarojen ja sopeutuvuuden lisäämiseksi vuoden 1998 kansallisen työllisyyden toimintasuunnitelman mukaisesti,

— äskettäisen henkilöiden tuloverouudistuksen kaltaiset toimet, joilla kavennetaan verokiilaa, ja eläkejärjestelmän lisäuudistukset, joilla pyritään vähentämään varhaiseläkkeelle siirtymistä, tarjoavat lisäkannustimia työvoiman tarjontaan samalla kun ne edistävät Espanjan sosiaalisen suojelun kestävän tason ylläpitämistä,

— työmarkkinaosapuolten kanssa irtisanomiskustannusten alentamisesta viime aikoina tehtyjä sopimuksia on vahvistettava, jotta vähennetään määräaikaisten työsopimusten suhteellista painoa samalla kun edistetään osa-aikatyötä ja tuodaan siten lisää joustoa työmarkkinoille,

— työttömyysasteen huomattavat alueelliset erot osoittavat, että työmarkkinaosapuolten on tarkasteltava palkan muodostumisjärjestelmiä, jotta palkkakehitys sopeutettaisiin maantieteellisiin, alakohtaisiin ja yrityiskohtaisiin tuottavuuseroihin.

6. **Ranska**

Ranskan talouskasvu hidastuu vuonna 1999 suunnilleen trendin mukaiselle tasolle. Työttömyyden odotetaan edelleen vähenevän mutta entistä hitaammin.

Finanssipolitiikka

Finanssipolitiikassa on keskityttävä seuraaviin seikkoihin:

— finanssipolitiikan toteuttamisessa on vuonna 1999 noudatettava julkisen talouden alijäämätavoitetta, joka on 2,3 prosenttia suhteessa bruttokansantuotteeseen. Tämä edellyttää, että Ranskan julkisessa taloudessa noudatetaan asetettuja menotavoitteita,

— julkisia menoja seurataan tiukasti vuonna 1999 ja sitä seuraavina vuosina, ja kaikki poikkeamat on korjattava heti. Erityisesti sosiaaliturvamenoja on seurattava tarkasti. Hallituksen on nopeasti ilmoitettava toimista, joilla varmistetaan, että vakausohjelmassa ilmoitettuja menojen enimmäismääriä noudatetaan jatkuvasti,

— taloudellisen toiminnan ennakoitu vilkastuminen vuonna 2000 on hyödynnettävä, jotta edistytään kohti Ranskan vakausohjelman suotuisimmassa skenaariossa esitettyä keskipitkän aikavälin alijäämätavoitetta.

Hyödyke- ja pääomamarkkinat

Ranskan viranomaiset ovat pyrkineet poistamaan säännöstelyä ja edistämään kilpailua hyödyke- ja pääomamarkkinoilla. Lisäponnistuksia tarvitaan kuitenkin eräillä aloilla:

— marraskuusta 1997 lähtien sisämarkkinadirektiivien saattamisessa osaksi kansallista lainsäädäntöä, parantamisen varaa on edelleen erityisesti televiestinnän alalla,

— muiden kuin maatalouteen suunnattujen, poikkeuksellisissa vaikeuksissa olevien useiden yritysten pelastamiseen ja rakenneuudistukseen viime vuosina tarkoitetun valtiontuen suurta osuutta on supistettava. Kuten Ranskan viranomaiset itse Ranskan talousuudistuksista laatimassaan raportissa suosittavat, on lisääntyvässä määrin korostettava yleisiä toimenpiteitä, joilla parannetaan yritysten sopeutumis- ja innovaatiokykyä,

— vaikka verkkotoimialojen (televiestintä, posti, sähkö, kaasu, liikenne) vapauttaminen on yleisesti ottaen editynyt yhteisön lainsäädännön vaatimusten mukaisesti, nopeampaa edistystä voisi tapahtua erityisesti energia-alalla,

— niitä toimia, joihin jo on ryhdytty hallintomenettelyjen yksinkertaistamiseksi ja innovaatioiden edistämiseksi, on seurattava tiiviisti ja näillä aloilla tehtyjä uudistuksia on jatkettava.

Työmarkkinat

Työllisyysaste on suhteellisen alhainen erityisesti 55 vuotta täyttäneiden työntekijöiden kohdalla. Työttömyysaste, myös nuorisotyöttömyys, on korkeampi kuin EU:ssa keskimäärin. Viime aikojen uudistuksilla on tehostettu kasvun työllistävää vaikutusta yhdistämällä sopivasti aktiivisia ja ennaltaehkäiseviä toimia. Vuoden 1998 työllisyyttä koskevassa kansallisessa toimintaohjelmassa huomio kiinnitettiin selvästi nuorisotyöttömyyden ehkäisemiseen ja pitkäaikaistyöttömien työelämään palaamiseen. Ranskassa on laadittu laajoja ohjelmia työpaikkojen luomiseksi erityisesti uusissa yhteisöpalveluissa. Uusista elinikäistä oppimista koskevista aloitteista keskustellaan myös. Näin ollen uudistuksissa tulisi keskittyä erityisesti seuraaviin seikkoihin:

— vuoden 1998 kansallisessa työllisyyden toimintaohjelmassa korostettua aktiivista työmarkkinapolitiikkaa on tuettava sekä työttömyyskorvausjärjestelmiä (vaatimukset, jotka koskevat olemista työmarkkinoiden käytettävissä) ja työpaikkaturvaa koskevaa lainsäädäntöä tarkistamalla. Tavoitteena tulee olla työn vastaanottamisen esteiden poistaminen, aktiivisiin työmarkkinatoimenpiteisiin osallistumisen rohkaiseminen ja työpaikkojen luomisen kannustaminen,

— jos julkisessa taloudessa on siihen varaa, on jatkettava viimeaikaista politiikkaa, jolla on alennettu veroja palkkajakauman matalimmassa päässä ja edistetty työpaikkojen luomista eräille palvelualoille;

— Ranskan työmarkkinoiden huomattavin uudistus on vähittäinen siirtyminen 35-tuntiseen työviikkoon. Tämä uudistus on pääosin toteuttamatta. Erityisesti on kiinnitettävä huomiota siihen, ettei työvoimakustannuksia lisätä ja että työn järjestäminen ja työajat (vuotuinen työaika) muuttuvat joustavammiksi.

7. **Irlanti**

Irlannin hyvin nopean talouskasvun odotetaan jatkuvan vuonna 1999 vaikkakin hieman kahta edellistä vuotta hitaampana. Työttömyys vähenee edelleen huomattavan nopeasti.

Finanssipolitiikka

Finanssipolitiikassa on keskityttävä seuraaviin seikkoihin:

— koska julkinen talous on vahvasti ylijäämäinen, finanssipolitiikan päähaasteena on vakauden turvaaminen. Jos palkkainflaatio näyttää kiihtyvän, hallituksella pitää olla valmius käyttää finanssipolitiikkaa asianmukaisesti talouden hillitsemiseen,

— julkisen kulutuksen kasvua on hillittävä tasaisesti siten, että kun sen volyymin arvioidaan vuonna 1998 kasvavan 5 prosenttia, kasvu olisi vuonna 2001 vakausohjelman mukaisesti 2 prosenttia.

Hyödyke- ja pääomamarkkinat

Hyödyke- ja pääomamarkkinoiden uudistukset ovat hallituksen talousstrategian keskeiset osatekijät. Lisätoimia tarvitaan kuitenkin eräillä aloilla:

— Irlannin on entistä nopeammin vähennettävä puutteita, joita on sisämarkkinadirektiivien saattamisessa osaksi kansallista lainsäädäntöä erityisesti liikenteen alalla,

— kilpailuvirastolle tulisi antaa valtuudet soveltaa suoraan perustamissopimuksen 85 artiklaa (kartellit) ja 86 artiklaa (määräävän markkina-aseman väärinkäyttö),

— verkkotoimialojen vapauttaminen ja niiden sääntelyn uudistaminen noudattaa Irlannissa yleisesti ottaen EU:n lainsäädännössä tapahtunutta edistystä. Televiestintä, sähkön ja kaasun toimitukset sekä koti- ja ulkomaan liikenne ovat kuitenkin pääosin valtionyritysten hallinnassa. Telecom Eireann yksityistetään osittain tänä vuonna. Vastaavia aloitteita kilpailun edistämiseksi näillä toimialoilla on harkittava,

— Irlannissa on niukasti riskipääomaa, mikä haittaa erityisesti pk-yrityksiä käynnistämisvaiheessa. Vuodesta 1995 lähtien riskipääomamarkkinoilla on kuitenkin tapahtunut parannuksia ja tämänsuuntaisia toimia on jatkettava. Myös t&k-menot ovat pienet. Näin ollen olisi jatkossakin toteutettava toimenpiteitä, joilla kannustetaan riskipääoman ja paikallisen tutkimuksen ja kehityksen kasvua. Julkisen talouden olisi jatkettava osallistumistaan ja se voisi harkita suurempaa osallistumista Irlannin tutkimus- ja kehitystoimintaan.

Työmarkkinat

Irlannissa on edistytty huomattavasti sekä työllisyysasteen nostamisessa että työttömyysasteen alentamisessa; työttömyys on puoliintunut neljässä vuodessa. Vuoden 1998 työllisyyttä koskevassa kansallisessa toimintasuunnitelmassa korostetaan eniten työllistettävyyttä, jossa tukeudutaan voimakkaasti aktiiviseen politiikkaan. Pitkäaikaistyöttömyyden ongelman ratkaisemiseksi on ennaltaehkäiseviä toimia kohdistettu erityisesti nuoriin työttömiin ja ikääntyneisiin työntekijöihin ja sitouduttu selkeästi siihen, että pitkäaikaistyöttömien osallistuminen ammattikoulutukseen nostetaan 11 prosentista 20 prosenttiin. Irlannin työttömyysaste oli selvästi EU:n keskiarvon alapuolella vuoden 1998 lopulla, mikä johtuu sekä toteutettujen toimien tehokkuudesta että varsinkin maan viimeaikaisesta voimakkaasta talouskasvusta. Työllisyysaste lähentyy nyt EU:n keskiarvoa. Pitkäaikaistyöttömyys on vähentynyt nopeammin kuin kokonaistyöttömyys ja sen väheneminen jatkuu. Lisätoimia kuitenkin tarvitaan, jotta pitkäaikaistyöttömät ja vähänkoulutetut voivat palata työelämään. Näin ollen uudistukset olisi kohdistettava erityisesti seuraaviin seikkoihin:

— vuoden 1999 kansallisessa työllisyyden toimintasuunnitelmassa on korostettava enemmän tasapainoista lähestymistapaa, johon liittyy sekä ennaltaehkäiseviä että aktiivisia toimenpiteitä. Tärkeitä ovat edelleen myös toimet, joilla lisätään pitkäaikaistyöttömien ja vähäisen ammattitaidon omaavien osallistumista ammatillisiin ja yleissivistäviin koulutusohjelmiin,

— neljännen kansallisen talousohjelman (Partnership 2000) mukaisesti yhteiskuntasopimuksen noudattaminen on tärkeää edistettäessä maltillista palkkapolitiikkaa, joka on tarpeen työllisyyden kasvun jatkamiseksi,

— vähimmäispalkan vahvistaminen voi olla tärkeää sosiaalisen syrjäytymisen ja köyhyyden torjumiseksi, mutta on pyrittävä välttämään ne kielteiset vaikutukset, joita aiheutuu liian suureksi vahvistetusta vähimmäispalkasta.

8. **Italia**

Italian talouden kasvu on edelleen vaimeaa, sillä sekä kotimainen että ulkomainen kysyntä ovat heikkoja eikä työttömyys ole toistaiseksi merkittävästi vähentynyt.

Finanssipolitiikka

Finanssipolitiikassa on keskityttävä seuraaviin seikkoihin:

— koska bruttokansantuotteen kasvun vuonna 1999 odotetaan olevan selvästi talousarviossa ennakoitua pienempi, finanssipolitiikan toteuttamisessa vuonna 1999 on pyrittävä rajoittamaan poikkeaminen kokonaisalijäämätavoitteesta joka on 2 prosenttia suhteessa bruttokansantuotteeseen, joka joka tapauksessa jää alle 2,4 prosentin. Tässä tapauksessa tavoitteen, joka on 1 prosenttia bruttokansantuotteesta vuonna 2001, saavuttaminen saattaa vaatia uusia korjaavia toimia laajemmassa mitassa kuin oli suunniteltu,

— vuoden 2000 talousarviossa on pyrittävä jälleen Italian vakausohjelman mukaiseen perusylijäämään, joka on 5,5 prosenttia suhteessa bruttokansantuotteeseen. Tämä on tarpeen sen varmistamiseksi, että julkisen talouden velkasuhde supistuu jatkuvasti ja nopeasti. Yksityistämisohjelman vauhtia on pidettävä yllä ja yksityistämisestä saatavat tulot käytettävä julkisen talouden velkaantuneisuuden vähentämiseen edelleen;

— julkisen talouden juoksevia menoja ilman korkomenoja tulee valvoa tiukasti kuluvana vuonna ja lähivuosina, jotta noudatetaan ohjelman tavoitteita ja mahdollistetaan julkisten investointien toivottu kasvu,

— pyrkimys eläkemenojen osuuden vakiinnuttamiseen suhteessa bruttokansantuotteeseen on kannatettavaa. Koska nykyinen ja tuleva eläkemenojen kehitys on jossain määrin huolestuttavaa, Italian hallitusta kehotetaan arvioimaan uudelleen eläkejärjestelmän uudistamista.

Hyödyke- ja pääomamarkkinat

Viime vuosina Italian kansantalouden sopeuttaminen on edistynyt jatkuvasti ja on tehty joitakin rakenneuudistuksia, joilla pyritään edistämään kilpailua ja lisäämään tehokkuutta. Lisäponnistuksia tarvitaan kuitenkin edelleen eräillä aloilla:

— Italia on viime aikoina edistynyt sisämarkkinadirektiivien saattamisessa osaksi kansallista lainsäädäntöä. Koska aikaisemmat saavutukset alalla ovat olleet vaatimattomia, tämän tilanteen korjaamiseksi erityisesti liikenteen ja julkisten hankintojen kohdalla on ryhdyttävä toimiin,

— on pyrittävä alentamaan edelleen muun kuin maataloudelle annetun valtiontuen määrää ja parantamaan sen muotoa,

— verkkotoimialojen vapauttaminen edistyy yleisesti ottaen yhteisön lainsäädännössä edellytetyllä tavalla. Liikenteen alalla vapauttamista olisi kuitenkin voimistettava erityisesti maantie- ja raidekuljetuksissa,

— viimeaikaiset uudistukset ovat lyhentäneet huomattavasti yritysten rekisteröintiin tarvittavaa aikaa. Toimenpiteitä olisi kuitenkin tiiviisti seurattava ja tehostettava, jotta voitaisiin jyrkemmin vähentää sekä menettelyjen lukumäärää että lyhentämään yrityksen perustamisen vaatimaa pitkää aikaa.

Työmarkkinat

Italian työmarkkinoille ovat ominaisia alhainen työllisyysaste ja korkea työttömyysaste, erityisesti hyvin korkea pitkäaikais- ja nuorisotyöttömyys, sekä jyrkät pohjoisen ja etelän väliset erot. Viime aikoina käyttöön otettu ”mittatyömenetelmä” juuri työttömäksi jääneiden kohdalla osoittaa, että siirtymistä pitkäaikaistyöttömyyteen pyritään ehkäisemään. Lisäksi työttömyyskorvausjärjestelmien korvauskelpoisuusperusteita kiristämällä ja kohdistamalla työllistettävyystoimet parannetaan tilannetta nykyisestä. Näin ollen uudistukset tulisi kohdistaa erityisesti seuraaviin seikkoihin:

— ponnistuksia aktiivisten työmarkkinatoimien parantamiseksi on lisättävä tuntuvasti viime aikoina toteutettujen työnvälitykseen, ammattikoulutukseen ja oppisopimusjärjestelmään liittyvien toimien lisäksi,

— pyrkimyksiä siirtää verorasitusta työstä muihin veropohjiin, jotka aloitettiin Italian vuoden 1997 verouudistuksella (erityisesti IRAP:n käyttöönoton myötä) ja joita äskettäin vahvistettiin vuoden 1999 budjetin nk. hiiliverolla, on edelleen voimakkaasti jatkettava julkisen talouden tervehdyttämisen yhteydessä,

— nämä toimet on yhdistettävä etuusjärjestelmien uudistuksiin, joilla vähennetään eläkkeelle ja muihin järjestelmiin siirrettävien työssä olevien määrää,

— budjettitavoitteita vaarantamatta on varhaisessa vaiheessa tapahtuvalla aktivoinnilla ja tarkoituksenmukaisilla työttömyyskorvauksilla turvattava työvoiman tarjonnan kasvu ja sen suurempi liikkuvuus,

— työpaikkaturvaa koskevan lainsäädännön tarkistus johtanee myös myönteisiin tuloksiin,

— Etelä-Italiassa tehtäviä paikallisia kolmikantasopimuksia, joilla lisätään palkkajoustoa työn alhaisempaa tuottavuutta vastaavasti, on rohkaistava.

9. **Luxemburg**

Taloudellinen toiminta kasvaa Luxemburgissa vuonna 1999 todennäköisesti voimakkaasti, vaikkakaan ei yhtä nopeasti kuin vuonna 1998. Työttömyys pysynee nykyisellä hyvin alhaisella tasolla.

Finanssipolitiikka

Finanssipolitiikassa on keskityttävä seuraaviin seikkoihin:

— Julkisia menoja on seurattava tarkasti, jotta julkisen talouden suuri ylijäämä ei syntyisi vain voimakkaaseen talouskasvuun liittyvästä verotulojen nopeasta lisäyksestä,

— rakenteellisia uudistuksia on jatkettava erityisesti sosiaaliturvajärjestelmässä, jotta terve julkinen talous säilyisi vahvana ja valmistauduttaisiin väestön ikääntymisen luomiin haasteisiin.

Hyödyke- ja pääomamarkkinat

Rakennemuutos on käynnissä Luxemburgissa monilla aloilla. Lisätoimia tarvitaan kuitenkin eräillä aloilla:

— vaikka viime aikoina onkin pyritty parantamaan vauhtia, Luxemburg on saattanut sisämarkkinadirektiivejä suhteellisen hitaasti osaksi kansallista lainsäädäntöään. Täytäntöönpanoa on nopeutettava erityisesti televiestinnän ja liikenteen aloilla,

— aluetuet muodostavat Luxemburgissa hyvin suuren osan muusta kuin maataloudelle annettavasta valtiontuesta; prosenttiosuus on suuri, kun kyse on varakkaasta valtiosta. Tällaisen tuen tarpeellisuuden ja tehokkuuden arviointi on paikallaan,

— hintataso on Luxemburgissa suhteellisen kohtuullinen rakennusalaa lukuun ottamatta. Maassa on laaja hintasäännöstelyjärjestelmä, joka on ainutlaatuinen Euroopan unionissa. Sen tarkoituksena on vähentää palkkojenkorotuspainetta, koska palkat on sidottu indeksin avulla inflaatioon. Yritysten hallinnollisten rasitusten keventämiseksi hintasäännöstelyn poistamista tulisi harkita ja painopistettä siirrettävä aktiivisempaan kilpailupolitiikkaan.

Työmarkkinat

Luxemburgin työmarkkinoiden yleinen toimivuus on EU:n parhaita. Työttömyysaste on alhainen ja työllisyyden kasvuluvut korkeat. Työllisyyden kasvun on aiheuttanut pääasiassa rajan yli kulkevien naapurivaltioissa asuvien työntekijöiden osuus, sillä heitä on miltei kolmannes työntekijöistä. Luxemburgin työmarkkinoiden puutteena on kuitenkin naisten ja ikääntyneiden työntekijöiden alhainen työllisyysaste. Näin ollen uudistukset olisi kohdistettava erityisesti seuraavaan seikkaan:

— vuoden 1998 työllisyyttä koskevassa kansallisessa toimintasuunnitelmassa esitetään toimenpiteitä tämän tilanteen korjaamiseksi muun muassa järjestämällä työharjoittelua yrityksissä ja perustamalla uusia päivähoitopaikkoja. Täten voitaisiin myös vähentää talouden ylikuumenemisen vaaraa jonka nopea palkkojen nousu voisi tässä nopeasti kasvavassa taloudessa aiheuttaa.

10. **Alankomaat**

Alankomaiden talous on kasvanut useita vuosia nopeasti, mutta kasvun odotetaan hidastuvan vuonna 1999 suunnilleen trendin mukaiseksi. Nykyisen alhaisen työttömyyden odotetaan kuitenkin vähenevän yhä.

Finanssipolitiikka

Finanssipolitiikassa on keskityttävä seuraaviin seikkoihin:

— julkisyhteisöjen rahoitusaseman heikkenemistä vuonna 1999 on rajoitettava eikä se saa johtaa siihen, että julkisen talouden alijäämä olisi suurempi kuin tavoite, joka on 1,3 prosenttia suhteessa bruttokansantuotteeseen, ja vuoden 1998 odotettua paremman talouskehityksen tuloksia on hyödynnettävä. Erityisesti tulisi harkita uudelleen eräitä vuoden 1999 talousarvioon suunniteltuja menolisäyksiä,

— Alankomaiden vakausohjelman varovaisessa skenaariossa esitettyä alijäämän hyvin pientä supistumista 1,1 prosenttiin suhteessa bruttokansantuotteeseen vuonna 2002 on joka tapauksessa pidettävä vähimmäistavoitteena ja Alankomaiden hallitusta kehotetaan pyrkimään parempiin tuloksiin julkisessa taloudessa.

Hyödyke- ja pääomamarkkinat

Alankomaat ovat hyvä esimerkki maasta, jossa on jo toteutettu merkittäviä hyödykemarkkinoiden uudistuksia. Ongelmia on edelleen erityisesti sellaisilla suljetuilla tiloilla kuin rakentamisessa ja joissakin palveluissa, joissa kilpailu on suhteellisen heikkoa. Tässä yhteydessä lisätoimia tarvitaan eräillä aloilla:

— vaikka sisämarkkinadirektiivit on yleisesti ottaen saatettu hyvin osaksi Alankomaiden kansallista lainsäädäntöä, täytäntöönpanovaje keskittyy harvoille aloille, erityisesti liikenteeseen. Kilpailun lisäämiseksi täytäntöönpanoa on nopeutettava,

— kilpailupolitiikkaa uudistettiin merkittävästi vuonna 1998 ja uudistusten tuloksellisuutta tulisi nyt arvioida. Tähän sisältyi Alankomaiden innovatiivinen kilpailua, sääntelyn poistamista ja lainsäädännön laatua koskeva hanke (MDW operatie), joka käynnistettiin vuonna 1994. Hankkeessa on keskeistä kilpailun voimistaminen ja sääntelyesteiden poistaminen kaikkialta, missä se on mahdollista. Sääntelyn luomat esteet vaikeuttavat yritysten perustamista, vaikka huomattavia toimia on jo toteutettu, ja yrityksen perustamisen hallinnolliset kustannukset ovat alentuneet ja sen vaiheet vähentyneet. Näiden toimien toteuttamista on seurattava tiiviisti,

— julkisen liikenteen vapauttaminen on edelleen edistynyt heikosti ja tämän alan uudistuksia on nopeutettava,

— vähittäiskaupan alalla kauppojen aukioloaikoja on pidennetty, mutta tilasuunnittelumääräykset ovat edelleen rajoittavia ja niitä tulisi tarkistaa.

Työmarkkinat

Laajojen rakenneuudistusten ja kestävän talouskasvun ansiosta Alankomaiden työmarkkinat kuuluvat EU:n parhaiten toimiviin sekä työpaikkojen lisäyksen että työttömyyden supistumisen kannalta. Pitkäaikaistyöttömyyden osuus kokonaistyöttömyydestä on silti edelleen suuri. Henkilökohtaiset työllistymisohjelmat voivat estää tehokkaasti nuoriso- ja pitkäaikaistyöttömyyttä. Alankomaiden tulokset nuorisotyöttömyyden osalta ovat jo suhteellisen hyvät, osaksi nuorten työntekijöiden alemman vähimmäispalkan ansiosta. Hallituksen jatkuvat ponnistukset matalapalkkaryhmien verojen alentamiseksi ja sosiaalietuuksista riippuvaisten työikäisten väestöosuuden pienentämiseksi on tunnustettava, vaikka työkyvyttömyysturvan piirissä onkin vielä paljon ihmisiä. Työmarkkinaosapuolet ottavat lisäksi suurelta osin huomioon myös työelämän ulkopuolella olevien edut. Sairausvakuutusjärjestelmän yksityistäminen on vähentänyt sairauspoissaoloja. Näin ollen uudistukset tulisi kohdistaa seuraaviin seikkoihin:

— keskimääräisten palkkojen veroaste on edelleen EU:n korkeimpia. Sen vuoksi tarvitaan jatkuvia ponnistuksia työn yleisen verorasituksen alentamiseksi erityisesti työmarkkinoiden matalapalkka-aloilla,

— lisätoimia tarvitaan, jotta turvataan riittävät etuus- ja tukijärjestelmien kannustimet siihen, että työtarjoukset otetaan vastaan ja tehokas työn tarjonta lisääntyy erityisesti ikääntyvien työntekijöiden keskuudessa.

11. **Itävalta**

Itävallan talouskasvu hidastuu todennäköisesti vuonna 1999 suunnilleen trendin mukaiseen tasoon, jolloin ennestäänkin alhainen työttömyys voi pysyä suhteellisen vakaana.

Finanssipolitiikka

Finanssipolitiikassa on keskityttävä seuraaviin seikkoihin:

— julkisten menojen tiukka valvonta on tarpeen, jotta perheverotuksessa äskettäin toteutettu muutos ei luo paineita julkiseen talouteen ja että saavutetaan julkisen talouden vuoden 1999 alijäämätavoite, joka on 2 prosenttia suhteessa bruttokansantuotteeseen,

— vuoden 1999 jälkeen Itävallan hallituksen on tehtävä kaikkensa ylittääkseen, kuten aiemminkin on tapahtunut, vakausohjelmassa julkiselle taloudelle asetetut tavoitteet ja varmistaakseen, että julkisen talouden velkasuhde pysyy vakaasti lasku-uralla,

— äskettäin hyväksytyn verouudistuksen tuoma verojen nettohuojennus on asianmukainen, mutta menopuolella tarvitaan huomattavia säästöjä, jotta ei vaaranneta tavoitteena olevaa alijäämän supistumisen jatkumista vuodesta 2000 eteenpäin.

Hyödyke- ja pääomamarkkinat

Itävallassa on toteutettu useita toimenpiteitä kilpailun ja yrittäjyyden edistämiseksi. Eräillä aloilla tarvitaan kuitenkin lisätoimia:

— Itävallan on nopeutettava sisämarkkinadirektiivien saattamista osaksi kansallista lainsäädäntöä liikenteen ja julkisten hankintojen alalla,

— Itävallan kartellilaki (säädetty vuonna 1988) ei ole yhteisön lainsäädännön mukainen. Hallitus aikoo kuitenkin uudistaa nykyisen lain ja perustaa riippumattoman kartelliviraston. Nämä uudistukset on toteutettava mahdollisimman nopeasti,

— julkisia palveluja on edelleen uudistettava ja yleishyödyllisten palvelujen sääntelyn poistamista nopeutettava,

— kauppojen aukioloaikojen äskettäistä vapauttamista on tuettava lisätoimenpiteillä,

— Itävallan viimeaikaisia aloitteita uuden yrityksen perustamiseksi tarvittavien menettelyjen yksinkertaistamiseksi, kuten "yhden luukun palvelujen" kehittämistä, on jatkettava ja laajennettava koskemaan kaikkia rekisteröintimenettelyjä,

— on toteutettava toimia riskipääomamarkkinoiden kehittämiseksi.

— hallituksen on tarpeen saavuttaa tavoitteensa lisätä t&k-menojen osuutta 2,5 prosenttiin bruttokansantuotteesta vuoteen 2005 mennessä muun muassa kehittämällä verohuojennuksia.

Työmarkkinat

Itävallan suhteellisen korkean työllisyysasteen ja alhaisten työttömyyslukujen pääasiallinen selitys on työmarkkinaosapuolten perinteinen konsensuspolitiikka, jonka avulla voidaan tasoittaa suhdanteiden vaikutuksia työmarkkinoihin ja myös sopeuttaa palkkasopimuksia jälkikäteen, jos ne todetaan kasvulle vahingollisiksi. Yksi heikkous on ikääntyvien työntekijöiden alhainen työssäoloaste ja lisääntyvä työttömyys. Näin ollen uudistukset on kohdistettavia erityisesti seuraaviin seikkoihin:

— vuoden 1998 työllisyyttä koskeva kansallinen toimintaohjelma merkitsee edelleen entistä aktiivisempaa työmarkkinatoimintaa, jota tuetaan merkittävällä budjettivarojen lisäyksellä. Uudessa vuoden 1999 kansallisessa toimintasuunnitelmassa on selvitettävä, miten tavoitteet saavutetaan,

— ikääntyviä työntekijöitä on vaikea pitää työssä, ja tämä viittaa erityisesti tarpeeseen harkita uudelleen kokonaiskehyksen tarkistamista parantamalla työn kannustimia, nykyaikaistamalla työn organisointia ja tarkistamalla varhaiseläkkeelle jäämisen edellytyksiä,

— erityisesti on kiinnitettävä huomiota matalapalkkaisiin ja vähäisen ammattitaidon omaaviin työntekijöihin, sillä heidän osuutensa työttömistä on alkanut viime aikoina kasvaa,

— viimeaikaiset uudistukset, joilla lisätään osa-aikatyötä ja työajan joustoa vuositasolla (vuosittainen työaika) tukenee Itävallan työmarkkinoiden useimpiin muihin EU-maihin verrattuna melko onnistunutta toimintaa.

12. **Portugali**

Vaikka Portugalin talouskasvun odotetaan hidastuvan vuonna 1999, se pysyy lähellä trendin mukaista tasoa ja mahdollistanee sen, että työttömyys vähenee edelleen.

Finanssipolitiikka

Finanssipolitiikassa on keskityttävä seuraaviin seikkoihin:

— vuonna 1999 finanssipolitiikan täytäntöönpanolla olisi varmistettava, että julkisen talouden alijäämätavoite, joka on 2,0 prosenttia suhteessa bruttokansantuotteeseen, saavutetaan täysin. Suotuisan talouskasvun edellytysten ja julkisen talouden vuoden 1998 rahoitusasemaa voidaan käyttää alijäämän supistamiseen entisestään, ja korkomenojen supistumista tulee myös käyttää alijäämän supistamiseen,

— talousarvion toteuttamisessa on kiinnitettävä tarkoin huomiota juokseviin menoihin, erityisesti terveydenhoitomenoihin ja julkisen sektorin palkkamenoihin, jotta julkinen talous vahvistuisi tehokkaasti ja pysyvästi; jos ylikuumenemisen merkkejä ilmaantuu, on finanssipolitiikkaa kiristettävä,

— rakenneuudistukset, joilla on välitön vaikutus vakausohjelmassa luonnosteltuun talousarvioon (esimerkiksi kirjanpitojärjestelmien standardointi ja juoksevien menojen monivuotinen suunnittelu) on toteutettava nopeasti, jotta julkista taloutta pystytään valvomaan paremmin ja menojen kustannustehokkuutta parantamaan,

— mahdollisuuksien ja tarpeen makaan on terveydenhoitojärjestelmissä perustettava entistä enemmän julkisen sektorin ja yksityisten yritysten yhteistyöhankkeita, joita jo sovelletaan joissakin tapauksissa Portugalissa, ja tarkistettava eläkkeelle pääsyn perusteita vastaamaan paremmin väestörakenteen muutoksia lisäämättä työhön kohdistuvaa verorasitusta.

Hyödyke- ja pääomamarkkinat

Talouden integraation kehitys on parantanut hyödykemarkkinoiden toimintaa Portugalissa. Lisätoimet ovat kuitenkin tarpeen eräillä aloilla:

— Portugali on varsin hitaasti pannut täytäntöön sisämarkkinoita koskevia asetuksia. Tilanteen korjaamiseksi on ryhdyttävä toimiin erityisesti julkisten hankintojen, televiestinnän ja liikenteen kohdalla,

— maatalouden ulkopuolista valtiontukea on suhteellisen vähän. Merkittävä osa näistä tuista suuntautuu kuitenkin yhä rakenneuudistuksiin ja toimialakohtaisiin toimenpiteisiin. Näiden tukien osuutta on pyrittävä supistamaan,

— kilpailun vastaiset toimet kieltävää lainsäädäntöä tarkistetaan parhaillaan, ja tarkoituksena on saattaa se vastaamaan EU:n lainsäädäntöä. Tämä kilpailulainsäädännön uudistus on toteutettava mahdollisimman pian,

— verkkotoimialojen vapauttamista, joka yleisesti ottaen edistyy yhteisön lainsäädännön vaatimusten mukaisesti, on jatkettava,

— vähittäiskaupan alalla on todettu suuria keskittymisongelmia. Kilpailulakeja on kiristetty, jotta väärinkäytöksiin voidaan puuttua. Suurmyymälöiden lisensioinnin rajoittamista koskeva lainsäädäntö ei ehkä ole oikea ratkaisu,

— yrityksen perustamisen aiheuttamat hallinnolliset vaatimukset ovat moninaisia ja perustaminen voi kestää kauan. Portugalin hallituksen on kehitettävä yrityksiin liittyviä muodollisuuksia käsittelevien keskusten vuonna 1998 perustettua kansallista verkostoa sekä hallintopalveluiden monitoimikeskuksia ("Loja do cidadao"), jotka lujittavat menettelyjen yksinkertaistamis- ja nopeuttamisstrategiaa,

— riskipääomamarkkinoita on pyrittävä kehittämään ja innovaatiotoimintaa parantamaan.

Työmarkkinat

Vaikka kokonaistyöttömyysaste on Portugalissa paljon EU:n keskiarvon alapuolella, pitkäaikaistyöttömyys ja ammattitaidottomien työttömyys on suhteellisen korkea. Tässä tilanteessa ja Portugalin talouden rakenneuudistuksen jatkuessa vuoden 1998 työllisyyttä koskevassa kansallisessa toimintasuunnitelmassa kaavaillaan lisää yleissivistävää ja ammattikoulutusta sekä näiden koulutusjärjestelmien tehokkaampaa yhteensovittamista. Näin ollen uudistusten on kohdistuttava erityisesti seuraaviin seikkoihin:

— yleissivistävää ja ammatillista koulutusta parantaviin toimenpiteisiin on liitettävä asianmukainen etuusjärjestelmä, jolla varmistetaan, että näihin aktiivisiin toimenpiteisiin osallistumista ja työpaikan vastaanottamista kannustetaan riittävästi,

— eräitä työmarkkinoiden toimivuuden parantamiseen tähtääviä lakeja on pantu täytäntöön viime vuosina. Näihin kuuluvat irtisanomis- ja työhönosoitusmääräysten väljentäminen sekä työaikajoustojen lisääminen. Tätä politiikkaa on jatkettava, jotta työmarkkinoiden joustavuus lisääntyisi.

13. **Suomi**

Monen vuoden nopean kasvun jälkeen Suomen talouden odotetaan vuonna 1999 kasvavan hitaammin. Työttömyyden odotetaan kuitenkin edelleen laskevan.

Finanssipolitiikka

Finanssipolitiikassa on keskityttävä seuraaviin seikkoihin:

— suhdannevaiheen huomioon ottaen julkisen talouden ylijäämää on kasvatettava edelleen, jotta pystytään selviytymään väestön nopeasta vanhenemisesta ja sen sosiaaliturvajärjestelmälle aiheuttamasta paineesta,

— etusijalle on asetettava valtiontalouden edelleen epätasapainoisen rahoitusaseman korjaaminen ja valtion velkasuhteen alentaminen edelleen,

— julkisen talouden vakauttamisen on edelleen perustuttava julkisen talouden menojen bruttokansantuoteosuuden vähentämiseen, mikä mahdollistaisi myös korkean verorasituksen keventämisen työpaikkojen luomista tukevalla tavalla,

— vakausohjelmassa asetettiin vuotuiset enimmäismäärät valtion menoille. Vaikka vuosien 2000—2002 menokatot eivät ole sitovia, niitä tulee noudattaa tiukasti kyseisten vuosien talousarvioissa.

Hyödyke- ja pääomamarkkinat

Rakenneuudistuksissa on Suomessa edistytty huomattavasti. Suojatuilla aloilla on kuitenkin yhä kilpailuongelmia. Lisätoimia tarvitaan eräillä aloilla:

— kilpailuviranomaisten toimivaltaa on merkittävästi laajennettu viime aikoina. Kasallisille viranomaisille olisi kuitenkin annettava valtuudet panna täytäntöön perustamissopimuksen 85 artikla (kartellit) ja 86 artikla (määräävän markkina-aseman väärinkäyttö),

— koska julkinen sektori on Suomessa suhteellisen suuri, on seurattava tiiviisti aloja, joilla julkiset ja yksityiset yritykset kilpailevat keskenään palvelujen tarjoajina. Toimia kilpailun luomiseksi näillä aloilla on jatkettava.

Työmarkkinat

Sekä työllisyys- että työttömyysaste ovat Suomessa korkeammat kuin EU:ssa keskimäärin. Ikääntyvien työntekijöiden työhönosallistumisaste on hyvin alhainen. Vuoden 1998 työllisyyttä koskevassa kansallisessa toimintaohjelmassa on yhdistetty ennaltaehkäiseviä ja korjaavia toimia, joilla osaltaan vähennetään työttömien määrää ja nostetaan työllisyysastetta. Hallitus on tietoinen vero- ja etuusjärjestelmän aiheuttamista kannustinongelmista ja on toteuttanut useita toimia nykytilanteen parantamiseksi. Toimenpiteet ovat olleet jossakin määrin tuloksellisia. Näin ollen uudistukset on kohdistettava erityisesti seuraaviin seikkoihin:

— kasvun työllistämisvaikutuksen parantamiseksi toimenpiteet on suunnattava työhön kohdistuvan kokonaisverorasituksen keventämiseen,

— etuus- ja tukijärjstelmiä on tarkistettava työpaikkojen tarjonnan lisäämiseksi, työnhaun tehostamiseksi ja riittävien kannustimien varmistamiseksi työn vastaanottamiselle,

— koska ikääntyminen vähentää tulevaisuudessa työvoiman tarjontaa, eläkejärjestelmiä on vahvistettava tarkistamalla varhaiseläkkeelle siirtymisen ehtoja.

14. **Ruotsi**

Ruotsin talouskasvu hidastuu todennäköisesti vuonna 1999, mutta työttömyyden odotetaan edelleen alenevan vähitellen.

Finanssipolitiikka

Finanssipolitiikassa on keskityttävä seuraaviin seikkoihin:

— hallituksen on pidettävä kiinni julkistamastaan politiikasta, koska siten saavutetaan julkiselle taloudelle asetettu tavoite eli ylijäämän kasvu,

— hallituksen on varmistettava menojen jatkuva tiukka valvonta, sillä julkisen talouden näkymät riippuvat suuresti siitä,

— koska verorasitus on Ruotsissa korkea, hallituksen on etsittävä keinoja rasituksen edelleen keventämiseen turvaten samalla budjettitavoitteidensa saavuttaminen.

Hyödyke- ja pääomamarkkinat

Ruotsi on saavuttanut hyviä tuloksia hyödyke- ja pääomamarkkinoiden uudistamisessa. Lisätoimet ovat kuitenkin tarpeen eräillä aloilla:

— kilpailuongelmia (korkeat hinnat ja keskittyneisyys) ilmenee vähittäis- ja tukkukaupassa sekä rakennusalalla. Tilanteen parantaminen edellyttää toimenpiteitä. Ruotsin kilpailuvirastolle on annettava valtuudet soveltaa perustamissopimuksen 85 artiklaa (kartellit) ja 86 artiklaa (määräävän markkina-aseman väärinkäyttö),

— Ruotsissa julkinen sektori on suhteellisen suuri, joten viranomaisten pyrkimykset sen tehokkuuden parantamiseksi ovat erityisen aiheellisia,

— Ruotsi kuuluu niihin jäsenvaltioihin, jotka ovat tehneet hyvin laajoja uudistuksia yleishyödyllisten palvelujen vapauttamiseksi. Vaikka eri toimittajien yhdenvertaisuuden turvaamiseksi on tehty paljon, on vielä varmistettava, että määräävässä asemassa olevat yritykset eivät voi uhata markkinoiden toimivuutta. Lisätoimet ovat tarpeen kilpailun lisäämiseksi ja sen edistämiseksi, että uudet yrittäjät pääsevät näille aloille;

— elintarvikekauppojen perustamista rajoittavat säädökset vähentävät kilpailua vähittäiskaupassa.

Työmarkkinat

Kokonaistyöllisyys on vähentynyt koko 1990-luvun heikentyneen taloudellisen toiminnan johdosta, vaikkakin elpymistä tapahtui vuonna 1998 ja työllisyysaste on edelleen yksi EU:n korkeimpia. Naisten työssäkäynti keskittyy muutamille aloille, erityisesti terveydenhoitoon ja sosiaalipalveluihin. Naisten työssäkäynnin ja osa-aikatyön suhteen Ruotsi on EU:n keskiarvojen yläpuolella. Työttömyysaste oli EU:n keskiarvoa alhaisempi vuonna 1998. Ruotsin työmarkkinapolitiikassa korostetaan aivan perustellusti inhimillisiin voimavaroihin suunnattuja investointeja työllisyyskoulutuksen ja työpaikalla tapahtuvan ammattitaidon kehittämisen muodossa. Siellä on korostettu aktiivisia työmarkkinatoimia, jotka ovat kuitenkin osoittautuneet vähemmän tehokkaiksi korkean työttömyyden vallitessa. Näin ollen uudistukset on kohdistettava erityisesti seuraaviin seikkoihin:

— hallituksen suunnitelmat edistää työpaikkojen syntymistä yksityisiin yrityksiin ja vähentää työmarkkinaohjelmissa olevien ihmisten kokonaismäärää, kohdistamalla ohjelmat täsmällisemmin ja lisäämällä työmarkkinakoulutuksessa olevien henkilöiden osuutta,

— koska työhön kohdistuva suuri verorasitus ei kannusta työhön varsinkaan matala- ja keskipalkkaisilla aloilla, varsinkin kun sosiaaliturvajärjestelmä on antelias, hallituksen tarkoitus käyttää talousarviossa olevaa liikkumavaraa ensisijaisesti matalapalkkaisten ja keskipalkkaisten työntekijöiden työhön kohdistuvan verotuksen keventämiseen, on aiheellinen,

— muut etuus- ja tukiohjelmien tarkistukset, joiden tarkoituksena on selkiinnyttää tukien myöntämisperusteita, luovat työttömille vähitellen lisävaatimuksia, vahvistavat hallinnon valvontaa ja turvaavat riittävät kannustimet työtarjouksen hyväksymiseen; niillä olisi myös vahvistettava ja tasapainotettava verotukseen ja aktivointiohjelmiin suunnattuja toimia.

15. **Yhdistynyt kuningaskunta**

Talouskasvun odotetaan vuonna 1999 Yhdistyneessä kuningaskunnassa hidastuvan ja laskevan trendin alapuolelle.

Finanssipolitiikka

Finanssipolitiikassa on keskityttävä seuraaviin seikkoihin:

— ilmoitettuja menosuunnitelmia on noudatettava tiukasti, jotta hallituksen budjettisääntöjä — keskimäärin koko suhdannevaiheen aikana on tarkoitus ottaa lainaa vain investointeihin eikä juoksevien menojen rahoittamiseen sekä pitää julkisen talouden netto-velkasuhde vakaana ja varovaisella tasolla — pystytään noudattamaan. Siten julkisen talouden keskipitkän aikavälin tavoite eli lähellä tasapainoa oleva rahoitusasema voidaan saavuttaa suunnitelman mukaisesti vuosien 1999—2000 talousarviossa,

— hallituksen on ryhdyttävä korjaaviin toimiin heti, jos julkisen talouden rahoitusasema näyttää heikkenevän tavalla, jota ei voida selittää suhdannevaiheella.

Hyödyke- ja pääomamarkkinat

Yhdistyneessä kuningaskunnassa on 1980-luvulta lähtien tehty huomattavia hyödykemarkkinoiden uudistuksia. Kilpailun alalla on silti edelleen heikkouksia. Näin ollen lisätoimia tarvitaan eräillä aloilla:

— vaikka Yhdistynyt kuningaskunta on saattanut varsin hyvin sisämarkkinadirektiivejä osaksi omaa lainsäädäntöään, viime aikoina on tapahtunut hyvin vähän edistystä ja lisätoimet ovat tarpeen erityisesti liikenteen alalla,

— kilpailupolitiikassa kilpailuviraston (Office of Fair Trading) toimivaltaa vahvistetaan uudella lainsäädännöllä. Näiden uudistusten täytäntöönpano on toteutettava tiukasti,

— pienyritysten kasvu suuremmiksi yrityksiksi sekä innovaatio- ja tutkimus- ja kehitysmenojen (erityisesti pk-yritysten t&k-menojen) kasvu on Yhdistyneessä kuningaskunnassa ollut suhteellisen heikkoa. Riskipääomamarkkinat ovat erittäin kehittyneet, mutta vain pieni osa näistä varoista suuntautuu aloittaviin yrityksiin. Hallitus on muuttanut verotuksen rakennetta pk-yrityksien eduksi ja muuttanut maksukyvyttömyys- ja konkurssilakeja, minkä pitäisi helpottaa tilannetta.

Työmarkkinat

Viime vuosien työmarkkinauudistukset ovat osaltaan parantaneet huomattavasti työllisyys- ja työttömyystilannetta Yhdistyneessä kuningaskunnassa. Työllisyysaste on 71 prosenttia, mikä on EU:n korkeimpia, kun taas työttömyysaste on laskenut vuoden 1992 runsaasta 10 prosentista noin 6 prosenttiin vuonna 1998. New Deal- ja Welfare to Work -aloitteilla parannetaan työllisyyttä sekä nuorten työttömien että aikuisten pitkäaikaistyöttömien ryhmissä ja aloitetaan investointien suuntaaminen koulutukseen. Näin ollen uudistukset olisi kohdistettava erityisesti seuraaviin seikkoihin:

— vuoden 1998 työllisyyttä koskevan kansallisen toimintasuunnitelman painopisteenä on aktiivinen työmarkkinapolitiikka, johon on liitettävä jatkuva pyrkimys efektiivisen marginaaliveroasteen alentamiseen matalapalkkaisten työntekijöiden osalta;

— alueellisten työttömyyserojen kaventamiseen ja sosiaalisen syrjäytymisen poistamiseen tähtääviä lisätoimia on suunnitteilla tai juuri toteutettu. Tässä yhteydessä uusien itsetyöllistyvyyteen liittyvien aloitteiden toteuttaminen paikallisella tasolla ja kohtuuhintaisen päivähoidon edistäminen voisivat osoittautua hyödyllisiksi. Tulevaisuudessa nähdään, tarvitaanko näiden ohjelmien suuntaisia lisätoimia.

Tehty Brysselissä 12 päivänä heinäkuuta 1999.

Neuvoston puolesta

S. NIINISTÖ

Puheenjohtaja